กฐินพระราชทาน
ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

ณ วัดนางชี พระอารามหลวง แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖

กฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ กรมโยธาธิการและผังเมือง

คำนำ

กฐินพระราชทาน เป็นกฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน คณะบุคคล หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ถวายแด่พระสงฆ์จำพรรษา ณ พระอารามหลวงต่าง ๆ ทั่วราชอาณาจักร สำหรับปีพุทธศักราช ๒๕๖๖ กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานผ้าพระกฐิน เพื่อนำไปถวายพระสงฆ์จำพรรษา ณ วัดนางชี พระอารามหลวง แขวงปากคลองภาษีเจริญ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ การถวายผ้าพระกฐินพระราชทานในครั้งนี้ กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดทำหนังสือเพื่อเป็นที่ระลึกแก่ผู้มีจิตศรัทธาที่ร่วมบริจาคปัจจัยในการกุศลครั้งนี้ และแจกจ่ายให้ผู้มาร่วมงานพิธี เนื้อหาในหนังสือประกอบด้วย ๓ ส่วนหลัก โดยในส่วนแรกเป็นสาระทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ ความเป็นมาของกฐินพระราชทาน ประวัติวัดนางชี พระอารามหลวง ประวัติเจ้าอาวาส โบราณสถาน โบราณวัตถุภายในวัด บทความพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และบทสวดบูชาพระในบ้าน ส่วนที่สองเป็นสาระความรู้เกี่ยวกับภารกิจ ของกรมโยธาธิการและผังเมือง เช่น ความรู้เรื่อง แอปพลิเคชัน "เรียกช่าง" แอปพลิเคชัน Landuse Plan หรือระบบตรวจสอบผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง จัดรูปที่ดิน "ราษฎร์-รัฐ ร่วมพัฒนา เปลี่ยนเมืองให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน" ผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชนแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo - Social Map) และส่วนสุดท้ายเป็นบทความเกี่ยวกับสมุนไพรไทยพร้อมสรรพคุณ รวมถึง โครงการ "บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง" น้อมนำแนวพระราชดำริ ไปสู่การปฏิบัติ

การจัดพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทานของกรมโยธาธิการและผังเมือง ประจำปี ๒๕๖๖ ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะความร่วมมือและความมีจิตศรัทธาจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณทุกท่าน มา ณ โอกาสนี้ และขออานิสงส์ผลบุญที่ได้ร่วมกันถวายผ้าพระกฐินพระราชทานในครั้งนี้ตลอดจนอานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย พระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี โปรดดลบันดาลพระราชทานพรให้ทุกท่านประสบแต่ความสุข ความเจริญ และสำเร็จ ในสิ่งที่พึงปรารถนาอันชอบธรรมทุกประการ

(นายพงศ์รัตน์ ภิรมย์รัตน์)
อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

กฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๖

- คำนำ ๓
- สารบัญ ๔
- ความเป็นมาของกฐินพระราชทานกรมโยธาธิการและผังเมือง ๕
- กำหนดการ ๗
- ประวัติวัดนางชี พระอารามหลวง ๙
- สิ่งสำคัญภายในวัด/ปูชนียวัตถุและถาวรวัตถุ ๑๕
- พระบรมสารีริกธาตุวัดนางชี ๑๗
- ลำดับเจ้าอาวาสวัดนางชี พระอารามหลวง ๒๕
- พระราชปัญญาภรณ์ (สิงห์คำ ชยวโส ป.ธ.๙) ๒๖
- พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า/บทสวดบูชาพระในบ้าน ๓๐
- ภารกิจกรมโยธาธิการและผังเมือง ๔๐
- แอปพลิเคชัน "เรียกช่าง" ๔๒
- แอปพลิเคชัน Landuse Plan ๔๔
- จัดรูปที่ดิน "ราษฎร์ - รัฐ ร่วมพัฒนา เปลี่ยนเมืองให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน" ๔๖
- ผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการ อย่างยั่งยืน (Geo - Social Map) ๔๙
- ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เพื่อพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ ๕๔
- ยผ.วางผังนโยบายระดับประเทศ ชี้นำการพัฒนาพื้นที่อย่างบูรณาการและยั่งยืน ๕๖
- การประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม ๕๙
- กรมโยธาธิการและผังเมือง สนับสนุนงานพัฒนาพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยว ๖๒
- การ "ขุดดิน" และ "ถมดิน" ๖๕
- ยผ. รุกเปิดระบบยื่นขอใบอนุญาตฯ ออนไลน์ ๖๘
- ก้าวสู่ปีที่ ๒๒ กรมโยธาธิการและผังเมือง ๗๑
- โครงการ "บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง" น้อมนำแนวพระราชดำริ ไปสู่การปฏิบัติ ๗๕
- บทความเรื่อง : สมุนไพรไทยพร้อมสรรพคุณ สมุนไพรไทยน่ารู้ สมุนไพรไทยรักษาโรค ๗๘

ความเป็นมาของกฐินพระราชทาน
กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย

ประเพณีการทอดกฐินเป็นประเพณีที่พุทธศาสนิกชนชาวไทยยึดถือปฏิบัติสืบเนื่องมาตั้งแต่ครั้งสมัยพุทธกาล การทอดกฐินจะต้องจัดภายในกำหนดระยะเวลา ๑ เดือน นับจากวันที่ออกพรรษาแล้ว เรียกว่า ***"กฐินกาล"*** คือระหว่าง วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ สำหรับ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ นี้ กำหนดเวลากฐินกาล เริ่มตั้งแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ซึ่งมีความเชื่อกันว่า ผลบุญจากการทอดกฐิน เป็นมหากุศลที่มีพลานิสงส์อันยิ่งใหญ่ทำให้ผู้ทอดกฐินประสบความสุข ความเจริญ และเป็นการดำรงรักษาไว้ซึ่งธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษของเราได้ปฏิบัติสืบเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน

ปัจจุบันกระทรวง ทบวง กรม และคณะบุคคลหรือบุคคลใดมีความประสงค์ที่จะขอรับพระราชทานผ้าพระกฐินไปทอดถวาย ณ พระอารามหลวงจะต้องขอพระราชทานผ่านกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เท่ากับเป็นการจองกฐินไว้ก่อน

นับตั้งแต่เริ่มก่อตั้งกรมโยธาธิการและผังเมืองตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา กรมโยธาธิการและผังเมืองได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทาน ผ้าพระกฐิน เพื่อนำไปถวายแด่พระสงฆ์จำพรรษาถ้วนไตรมาส ณ พระอารามหลวงต่าง ๆ เป็นประจำทุกปีจนถึงปัจจุบัน ตามลำดับดังนี้

พ.ศ. ๒๕๔๕	วัดจักรวรรดิราชาวาส	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๖	วัดอาวุธวิกสิตาราม	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๗	วัดดาวดึงษาราม	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๘	วัดโพธินิมิตสถิตมหาสีมาราม	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๔๙	วัดสามพระยา	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๐	วัดภคินีนาถวรวิหาร	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๑	วัดบรมวงศ์อิศรวรารามวรวิหาร	จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
พ.ศ. ๒๕๕๒	วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร	จังหวัดลำพูน
พ.ศ. ๒๕๕๓	วัดเจษฎาราม	จังหวัดสมุทรสาคร
พ.ศ. ๒๕๕๔	วัดเจริญสุขารามวรวิหาร	จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. ๒๕๕๕	วัดเวฬุราชิณ	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๖	วัดพระราม ๙ กาญจนาภิเษก	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๗	วัดอัมพวันเจติยาราม	จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. ๒๕๕๘	วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๕๙	วัดเพชรสมุทรวรวิหาร	จังหวัดสมุทรสงคราม
พ.ศ. ๒๕๖๐	วัดโมลีโลกยารามราชวรวิหาร	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๑	วัดทองธรรมชาติวรวิหาร	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๒	วัดชัยพฤกษมาลาราชวรวิหาร	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๓	วัดอาวุธวิกสิตาราม	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๔	วัดทองนพคุณ	กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. ๒๕๖๕	วัดปทุมคงคา	กรุงเทพมหานคร
ปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๖๖	วัดนางชี	กรุงเทพมหานคร

กำหนดการถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖
กรมโยธาธิการและผังเมือง

ณ บริเวณพิธีวัดนางชี พระอารามหลวง แขวงปากคลองภาษีเจริญ
เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๖ (ตรงกับวันขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒)

เวลา ๑๓.๐๐ น.
- ข้าราชการ พนักงาน แขกผู้มีเกียรติและประชาชนพร้อมกัน ณ พระอุโบสถวัดนางชี พระอารามหลวง

เวลา ๑๔.๐๐ น.
- อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ประธานในพิธีเดินทางถึงบริเวณพิธี ณ พระอุโบสถวัดนางชี พระอารามหลวง
- พระสงฆ์ทำพิธีกฐินกรรม
- ประธานถวายเครื่องพระกฐิน
- ผู้มาร่วมในพิธีถวายเครื่องไทยธรรม แด่พระสงฆ์
- โฆษก (เลขานุการกรมโยธาธิการและผังเมือง) ประกาศยอดเงินโดยเสด็จพระราชกุศล เพื่อถวายพระภิกษุ และบำรุงพระอารามหลวง
- พระสงฆ์อนุโมทนา ประธานสงฆ์ถวายอดิเรก
- ประธานกรวดน้ำ รับพร
- ประธานกราบลาพระรัตนตรัย กราบลาพระสงฆ์
- เสร็จพิธีถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน

ประวัติวัดนางชี พระอารามหลวง

วัดนางชีเป็นวัดโบราณ สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๖ ไม่ปรากฏนามผู้สร้าง ใน พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา สถาปนาเป็นพระอารามหลวงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

สาเหตุที่ชื่อว่า วัดนางชีนั้น สันนิษฐานว่า ได้ชื่อมาจาก พระนามของสมเด็จพระรูปศิริโสภาคย์ มหานาคนารีพระชนนีของสมเด็จอมรินทรา บรมราชินี ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า จุฬาโลกมหาราชสมเด็จพระรูปศิริโสภาคย์มหานาคนารี เสด็จออกมาบวชเป็นชี ขณะที่เป็นพระรูปนั้น พระองค์ได้ทรงบูรณปฏิสังขรณ์วัดนางชีแต่ไม่ปรากฏหลักฐานว่าทรงบูรณปฏิสังขรณ์อะไรบ้าง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นองค์พุทธศาสนูปถัมภกและมีพระราชศรัทธาในการสร้างวัดเป็นอย่างยิ่ง พระองค์ได้ทรงสร้างวัดขึ้นใหม่ และยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ปฏิสังขรณ์วัดต่าง ๆ ทั่วประเทศวัดนางชีเป็น ๑ ในจำนวน ๒๕ วัดที่พระมหากษัตริย์และขุนนางบูรณปฏิสังขรณ์ ดังปรากฏในพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๓ ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ว่า

"พระยาโชฎึกราชเศรษฐี (จ๋อง) บูรณะวัดนางชี วัด ๑ วัดในคลองบางยี่ขันซึ่งเป็นวัดของมารดาท่านวัด ๑ วัด คูหาสวรรค์ นั้นโปรดให้เจ้าพระยามหาโยธาไปบูรณะขึ้นวัด ๑ .... รวมเจ้าและขุนนางสร้างขึ้นใหม่สิ้น ๕ วัด บูรณะวัด ๒๕ วัด รวม ๓๐ วัด ที่ถวายเป็นพระอารามหลวงก็ได้พระราชทานเงินช่วย"

การบูรณปฏิสังขรณ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ไม่ปรากฏหลักฐานการบูรณะ ทราบแต่ว่าศิลปะวัตถุภายในวัดได้สร้างตามสถาปัตยกรรมแบบจีน ซึ่งเป็นศิลปะนิยมในสมัยนั้นเป็นอย่างมาก เห็นได้จากพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสั่งทำกระเบื้องเคลือบรูปเรือสำเภาจากประเทศจีน จำนวน ๒ คู่และพระราชทานให้แก่วัดนางชี จำนวน ๑ คู่ เพื่อใช้ประดับหน้าบันพระวิหารที่สร้างตามศิลปะแบบจีน คือ ไม่มีช่อฟ้าใบระกา และหางหงส์นอกจากนี้ ยังได้พระราชทานเสาหินเทียบเรือพระที่นั่งซึ่งทรงสั่งทำมาจากประเทศจีนด้วย ปัจจุบันทางวัดได้นำขึ้นมาเป็นเสาป้ายหน้าวัด

ในการปฏิสังขรณ์วัดนางชีครั้งนี้ พระยาโชฎึกราชเศรษฐี (จ๋อง) ก็ได้ร่วมบูรณปฏิสังขรณ์ด้วยโดยทำเป็นศิลปะแบบจีนประดับประดาด้วยเครื่องเคลือบลวดลายของจีนทั้งหมด ได้นำตุ๊กตาหินแบบจีน เช่น ถ้วยชามรูป กระจก ลายเขียน กาน้ำร้อนหรือปั้นน้ำร้อนแบบจีน ประเภททั้งใส ซึ่งยังปรากฏอยู่ถึงทุกวันนี้ นอกจากนี้ ท่านยังได้ถวายเตียงไม้มะเกลือประดับมุกแลหินอ่อนจำนวน ๑ หลัง ลับแลหรือฉากบังเตียงแกะฉลุลายไทย ฝีมือจีนมีผ้าแพรไหมเป็นรูปเขาไม้ และรูปสัตว์ ต่าง ๆ จำนวน ๒ บาน ปัจจุบันเก็บไว้ในพระมณฑปประดิษฐาน พระบรมสารีริกธาตุ ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนพยุหยาตราชลมารค มาวัดนางชีใน พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังปรากฏในหนังสือ COURT ข่าวราชการเจ้านาย ๑๑ พระองค์ทรงช่วยกันแต่งว่า

"ณ วันพฤหัสบดี แรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีกุนสัปตศก จุลศักราช ๑๒๓๗ เวลาเที่ยงเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินออกทางพระทวารหน้าพระที่นั่งสมมติเทวราชอุปบัติ ประทับเกยทรงพระราชยานไปประทับท่าราชวรดิษฐ์ เสด็จพระราชดำเนินลงทรงเรือพระที่นั่ง นารายณ์ทรงสุบรรณเรือพระที่นั่งสุวรรณเหราเป็นพระ

ที่นั่งรอง เรือพระที่นั่ง สุพรรณหงส์เป็นเรือไชย เดินพระบวรไปเข้าคลองบางหลวง แล้วออกจากด่านไปประทับวัดนางชี ซึ่งจะเสด็จพระราชทานพระกฐิน เป็นที่ ๑ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯให้จมื่นประธานมณเฑียร ๑ จ่าชำนาญ ๑ ไปเกาะตัวพระยารามกำแหง ซึ่งขาดเรือกลองแขก นำเสด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเข้าในพระอุโบสถ ทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการแล้ว นายบำเรออ่านจำนวนพระสงฆ์ ซึ่งจำพรรษาอยู่ในพระอารามนั้น

ทูลเกล้าฯ ถวายจำนวนพระสงฆ์พระอารามนั้น พระครู ๑ ถานานุกรม ๒ อันดับเรียนคันถธุระ ๑๐ อันดับเรียนวิปัสสนาธุระ ๑๐ อันดับเล่าสวดมนต์ ๘ รวมพระสงฆ์ ๓๑ รูปมากว่าปีจอ ฉศก ๖ รูป พระสงฆ์จำพรรษาปีจอ ฉศก ๒๕ รูปครั้งอ่านถวายแล้ว จึงพระราชทานผ้าห่มพระพุทธรูปให้เจ้าพนักงานภูษามาลาเอาไปห่มพระพุทธรูปแล้ว พระราชทานเทียน อุโบสถ ๒๔ เล่ม ให้พระองค์เจ้าโสณบัณฑิตทรงประเคนพระสงฆ์ แล้วทรงถวายกฐิน ครั้นทรงจบพระสงฆ์ก็รับสาธุ แล้วทรงยกผ้าไตรไปตั้งริมอาสน พระครูวิสุทธิศีลาจารย์ ก็ว่าคำปฤกษาพระสงฆ์ ครั้นจบพระสมุห์ก็ว่า เห็นสมควรแก่ พระครูวิสุทธิศีลาจารย์ พระสงฆ์ก็รับสาธุพร้อมกัน พระสงฆ์ ๒ รูป จึงสวดให้ผ้ากฐิน ด้วยญัติทุติยกรรม ครั้นจบแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็ทรงพระราชทานไตรปี แก่ถานานุกรม ๒ รูป พระสงฆ์ก็ไปครองเสร็จแล้ว พระครูวิสุทธิศีลาจารย์ก็กรานกฐิน ด้วยผ้าสังฆาฏิ แล้วพระสงฆ์ก็อนุโมทนากฐิน ครั้นแล้วจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นภูวนัยนฤเบนทราธิบาลถวายเครื่องบริขาร พระสงฆ์ สวดอนุโมทนาทาน เสร็จแล้ว พระพินิตพินัยวัดราชบูรณะก็ถวายอดิเรก พระสงฆ์สวดภะวะตุสัพจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงทรงเรือพระที่นั่งไปประทับฉนวนวัดหนัง ซึ่งจะเสด็จพระราชดำเนินทรงทอดพระกฐินวัดหนังเป็นที่ ๒"

และใน พ.ศ. ๒๔๒๓ ได้เสด็จพระราชทานผ้าพระกฐิน ดังปรากฏในจดหมายเหตุราชกิจรายวันว่า *"วันที่ ๔๓๗๔ วันจันทร์ แรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๑ ปีมะโรง โทศก จุลศักราช ๑๒๔๒"*

เวลาบ่าย ๒ โมง ทรงเรือพระที่นั่งนารายณ์ทรงสุบรรณ์ เรือสุวรรณเหราเป็นพระที่นั่งรองเรือไชยสุวรรณหงส์เป็นเรือผ้าไตร เสด็จพระราชดำเนินเข้าคลองบางกอกใหญ่ เลี้ยวด่านประทับวัดนางชีที่ ๑ โปรดให้พระองค์เจ้าวัฒนานุวงศ์ถวายของแล้วพระราชทานผ้าไตรพระกฐิน ให้ทูลกระหม่อมพระองค์ใหญ่ไปทอดกฐินวัดหนัง โปรดให้ทูลกระหม่อมพระองค์น้อยไปทอดกฐินวัดนางนอง แล้วเสด็จวัดราชโอรส โปรดให้พระองค์เจ้าจิตรเจริญเอาไตรปีไปถวายพระสังวรวิมล ซึ่งอาพาธอยู่ลงไม่ได้โปรดให้เจ้าพระยาสุรวงศ์ไวยวัฒน์เข้าไปเฝ้าในพระอุโบสถ แล้วโปรดให้กรมขุนเจริญผลถวายของ แล้วเสด็จพระราชดำเนินไปนมัสการพระพุทธไสยาศน์ แล้วเสด็จกลับเวลาบ่าย ๓ โมง

วันนี้ทรงฉลองพระองค์ฟรอกโค๊ตเจ้านายและข้าราชการ แต่งอีวนิงเดรส ติดตราตามที่ได้รับพระราชทาน

นอกจากนี้ ในรัชกาลที่ ๕ มีหลักฐานปรากฏว่า ใน พ.ศ. ๒๔๔๓ พระครูวิสุทธิศีลาจารย์เจ้าอาวาสได้สร้างกันสาดด้วยสังกะสีรอบพระอุโบสถ เพื่อป้องกันฝนสาดผนังและหน้าต่าง ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๔๘ ได้ปฏิสังขรณ์กุฏิและหอสวดมนต์ ดังปรากฏในจดหมายเหตุเรื่องการปฏิสังขรณ์วัดนางชี ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๙ และ ร.ศ. ๑๒๔

ต่อจากนั้น ได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ พระวิหาร ศาลาการเปรียญ เสนาสนะต่าง ๆ ที่ชำรุดหักพังให้ดีขึ้น เรื่อยมาถึงปัจจุบัน

ในนิราศเมืองเพชรของพระสุนทรโวหาร (ภู่) แต่งระหว่าง พ.ศ. ๒๔๘๔ - ๒๓๙๓ ก็ได้กล่าวถึงวัดนางชีไว้ว่า

ถึงวัดบางนางชีมีแต่สงฆ์ ไม่เห็นองค์นางชีอยู่ที่ไหน
หรือหลวงที่มีบ้างหรืออย่างไร คิดจะใคร่แวะหาปรึกษาชี
ก็มืดค่ำอำลาทิพาวาส เลยลีลาศล่วงทางกลางวิถี
ถึงวัดบางนางนองแม้นน้องพี่ มาถึงนี่ก็จะต้องนองน้ำตา
ตัวคนเดียวเที่ยวเล่นไม่เป็นห่วง แต่เศร้าทรวงสุดหวังที่ฝั่งฝาก

ฯลฯ

สิ่งสำคัญภายในวัด/ปูชนียวัตถุและถาวรวัตถุ

๑. พระพุทธปฏิมาประธานในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นลงรักปิดทอง ปางสมาธิ ศิลปะสกุลช่างอยุธยาหน้าตักกว้าง ๕ ศอก สูงตลอดยอดพระรัศมี ๗ ศอก และมีพระพุทธรูปขนาดต่าง ๆ ประดิษฐานร่วมฐานชุกชีรอบพระประธานอีกหลายองค์ ได้แก่ พระพุทธรูปศิลปะสกุลช่างเชียงแสน พระพุทธรูปศิลปะสกุลช่างสุโขทัยปางมารวิชัย พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร เป็นต้น

๒. พระพุทธไสยาสน์ประดิษฐานอยู่หลังพระพุทธปฏิมา ประธาน ยาว ๙ ศอก กว้าง ๒ ศอก ๕ นิ้ว ด้านปลายพระบาทของพระพุทธไสยาสน์เป็นพระอานนท์พุทธอนุชานั่งคุกพระชานุราบ

๓. พระบรมสารีริกธาตุ ๗ องค์ และพระธาตุสาวก ๒๐ องค์ ซึ่งพระบรมสารีริกธาตุ และพระธาตุสาวกทั้งหมดนี้ได้มีการอัญเชิญเสด็จออกแห่เป็นประจำทุกปี เรียกว่า งานประเพณีชักพระ

พระบรมสารีริกธาตุวัดนางชี

วัดนางชี เป็นพระอารามหลวงที่อาจกล่าวได้ว่า ขาดการบูรณปฏิสังขรณ์อย่างต่อเนื่องและยาวนานทำให้โบราณสถาน และโบราณวัตถุชำรุดทรุดโทรมลงอย่างมาก แม้บางยุคบางสมัยจะได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์บ้างก็มีกำลังเท่าที่จะทำได้ ปัจจุบันได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ และสร้างถาวรวัตถุขึ้นมาใหม่ให้มีศิลปะที่เข้ากับของเดิมคือ เป็นศิลปะแบบจีน ทำให้สภาพภูมิทัศน์ของวัดได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการสร้างพระพุทธปรางค์เจดีย์ศรีศาสนมหามณฑป เพื่อประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งสถิตเป็นหลักชัยของวัดมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ในแต่ละปีทางวัดได้อัญเชิญเสด็จเพื่อแห่ทางเรือ ในวันแรม ๒ ค่ำ เดือน ๑๒ เป็นประจำทุกปี เรียกว่า งานแห่ และสมโภชพระบรมสารีริกธาตุ หรือที่ชาวบ้านเรียกงานนี้ว่า *"งานประเพณีชักพระ"* หรือ *"งานชักพระวัดนางชี"*

เพื่อปลูกศรัทธาความเชื่อและปสาทะความเลื่อมใสแก่ผู้ที่มีความสนใจในพระบรมสารีริกธาตุ จึงขอสืบสานตำนานพระบรมสารีริกธาตุจากชมภูทวีปสู่วัดนางชี

งานประเพณีชักพระวัดนางชี

งานประเพณีชักพระ หรือเรียกอย่างเป็นทางการว่า งานแห่และสมโภชพระบรมสารีริกธาตุ เป็นงานแห่พระบรมสารีริกธาตุทางน้ำเพียงแห่งเดียวในกรุงเทพมหานครและในประเทศไทย ที่อื่นแม้จะจัดให้มีงานแห่ทางน้ำ แต่ก็เป็นการอัญเชิญพระพุทธรูปออกแห่ แต่วัดนางชีได้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุออกแห่ทางน้ำ ซึ่งจะจัดขึ้นในวันแรม ๒ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี

เส้นทางขบวนแห่

ขบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุ เป็นการอัญเชิญเสด็จอ้อมเกาะ โดยเสด็จไปตามคลองต่าง ๆ ตั้งแต่คลองหน้าวัดนางชี เรียกว่าคลองด่าน ไปตามคลองบางหลวง เข้าคลองบางแวก คลองชักพระ คลองบางกอกน้อย ออกแม่น้ำเจ้าพระยา เข้าคลองบางหลวง เลี้ยวซ้ายแยกที่วัดปากน้ำ เข้าคลองด่านกลับวัดนางชี เส้นทางขบวนแห่ได้เสด็จผ่านบ้านเรือนประชาชน วัด โรงเรียน และสถานที่ราชการเป็นจำนวนมาก

วัดริมสองฝั่งคลอง

เส้นทางขบวนแห่พระบรมสารีริกธาตุ ตลอดสองฝั่งคลองได้เสด็จผ่านวัดต่าง ๆ เป็นจำนวนถึง ๓๒ วัดซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ ๕ เขต คือ เขตภาษีเจริญ เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ และเขตตลิ่งชัน ดังนี้

ที่	วัด	เขต	หมายเหตุ
๑	อัปสรสวรรค์วรวิหาร	ภาษีเจริญ	
๒	วรามาตยภัณฑสาราราม	ธนบุรี	
๓	ปากน้ำ	ภาษีเจริญ	
๔	ประดู่ฉิมพลี	บางกอกใหญ่	
๕	นวลนรดิศ	ภาษีเจริญ	
๖	ทองศาลางาม	ภาษีเจริญ	
๗	กำแพง	ภาษีเจริญ	
๘	คูหาสวรรค์	ภาษีเจริญ	
๙	โบสถ์อินทสรเพ็ชร	ภาษีเจริญ	
๑๐	วิจิตรการนิมิต	ภาษีเจริญ	
๑๑	เชิงเลน	บางกอกน้อย	
๑๒	เรไร	ตลิ่งชัน	
๑๓	ช่างเหล็ก	ตลิ่งชัน	
๑๔	ตลิ่งชัน	ตลิ่งชัน	
๑๕	สุวรรณคีรี	บางกอกน้อย	
๑๖	ภาวนาภิรตาราม	บางกอกน้อย	
๑๗	นายโรง	บางกอกน้อย	

ที่	วัด	เขต	หมายเหตุ
๑๘	ศรีสุดาราม	บางกอกน้อย	
๑๙	ใหม่	บางกอกน้อย	
๒๐	สุวรรณาราม	บางกอกน้อย	
๒๑	อัมรินทร์ธาราม	บางกอกน้อย	
๒๒	ระฆังโฆสิตาราม	บางกอกน้อย	
๒๓	อรุณราชวราราม	บางกอกใหญ่	
๒๔	โมลีโลกยาราม	บางกอกใหญ่	
๒๕	กัลยาณมิตร	ธนบุรี	
๒๖	หงส์รัตนาราม	บางกอกใหญ่	
๒๗	ประดิษฐาราม	บางกอกใหญ่	
๒๘	สังข์กระจาย	บางกอกใหญ่	
๒๙	เวฬุราชิณ	ธนบุรี	
๓๐	อินทาราม	ธนบุรี	
๓๑	จันทาราม	ธนบุรี	
๓๒	ราชคฤห์	ธนบุรี	

เสด็จผ่านโรงเรียน

๑. โรงเรียนวัดขุนจันทร์
๒. โรงเรียนวัดประดู่ฉิมพลี
๓. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ
๔. โรงเรียนวัดทองศาลางาม
5. โรงเรียนนิลประพันธ์
๖. โรงเรียนวัดสุวรรณาราม
๗. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
๘. โรงเรียนวัดสังข์กระจาย
๙. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

ผ่านสถานที่ราชการ

๑. สำนักงานเขตบางกอกน้อย
๒. สำนักงานเขตบางกอกใหญ่
๓. สำนักงานเขตธนบุรี
๔. กองเรือเล็ก
๕. สถานีรถไฟบางกอกน้อย
๖. กองทัพเรือ

กาลต่อมา การสัญจรทางเรือเริ่มลำบากมากขึ้น เพราะได้มีการสร้างสะพานใหม่เพิ่มหลายแห่งการอัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุข้ามสะพานจึงใช้เวลามากขึ้น โดยเฉพาะมีประตูน้ำที่กั้นทั้งคลองชักพระและคลองวัดกัลยาณมิตร

ลำดับเจ้าอาวาสวัดนางชี

๑.	พระครูศีลขันธสุนทร	(ทับ)
๒.	พระครูศีลขันธสุนทร	(กุน)
๓.	พระครูศีลขันธสุนทร	(หนู)
๔.	พระครูศีลขันธสุนทร	(เนียม)
๕.	พระครูศีลขันธสุนทร	(ตาด)
๖.	พระครูวิสุทธิศีลาจารย์	(เปรม)
๗.	พระครูวิสุทธิศีลาจารย์	(จันทร์)
๘.	พระครูวิสุทธิศีลาจารย์	(เล็ก)
๙.	พระครูวิสุทธิศีลาจารย์	(ปลอด)
๑๐.	พระครูบริหารบรมธาตุ	(ป่วน) พ.ศ. ๒๔๕๔
๑๑.	พระบริหารบรมธาตุ	(ประเสริฐ ป.ธ.๖) พ.ศ. ๒๔๙๑
๑๒.	พระครูบริหารบรมธาตุ	(อำนวย) พ.ศ. ๒๕๒๐
๑๓.	พระครูประสาทสมาธิคุณ	(วิชัย วุฑฺฒสีโล ป.ธ.๔) พ.ศ. ๒๕๒๑-๒๕๓๔
๑๔.	พระราชปัญญาภรณ์	(สิงห์คำ ชยวํโส ป.ธ.๙) พ.ศ. ๒๕๓๙ – ปัจจุบัน

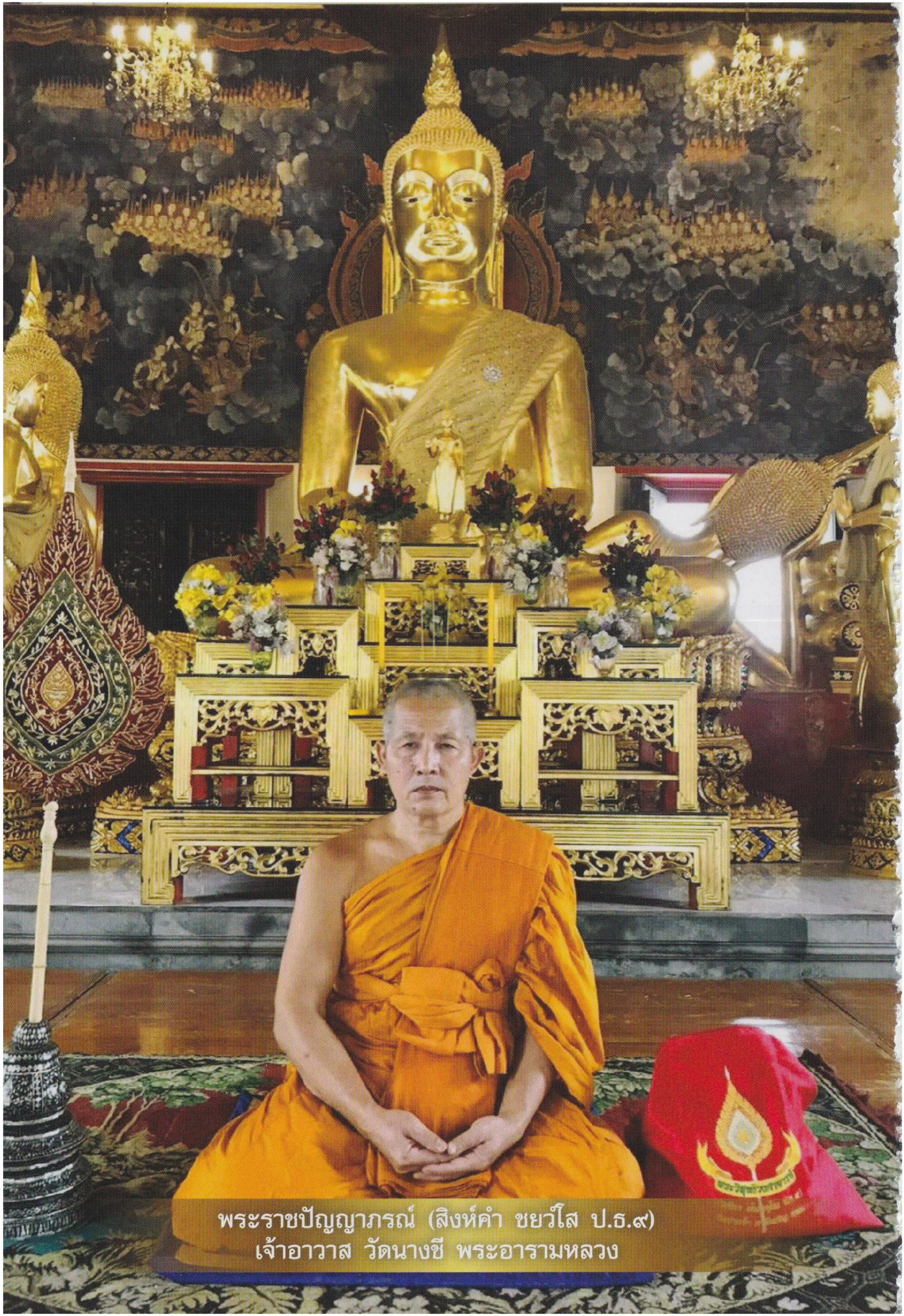

พระราชปัญญาภรณ์ (สิงห์คำ ชยวํโส ป.ธ.๙)
เจ้าอาวาส วัดนางชี พระอารามหลวง

ประวัติ พระราชปัญญาภรณ์ (สิงห์คำ ชยวํโส ป.ธ.๙)
เจ้าอาวาส วัดนางชี พระอารามหลวง

สถานะเดิม

ชื่อ สิงห์คำ นามสกุล ไชยวงค์ เกิดวันอังคาร แรม ๑๒ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีชวด ตรงกับวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๓ บิดาชื่อ นายสุพล มารดาชื่อ นางเอื้อม ไชยวงค์ ณ บ้านเลขที่ ๖๒/๒ ตำบลออนกลาง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

บรรพชา

วันจันทร์ ขึ้น ๙ ค่ำ เดือน ๔ ปีฉลู ตรงกับวันที่ ๑๒ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ ณ วัดเปาสามขา ตำบลออนกลาง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

พระอุปัชฌาย์ เจ้าอธิการเขียว นนฺทชโย วัดเปาสามขา ตำบลออนกลาง อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่

อุปสมบท

วันพฤหัสบดี ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ปี ระกา ตรงกับวันที่ ๑๙ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๔ ณ วัดพระพุทธบาทตากผ้า ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

พระอุปัชฌาย์พระสุพรหมยานเถรวัดพระพุทธบาทตากผ้า ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

พระกรรมวาจาจารย์ พระเทพมหาเจติยาจารย์ วัดพระธาตุหริภุญชัย ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

พระอนุสาวนาจารย์ พระครูเวหุวันพิทักษ์ วัดพระพุทธบาทตากผ้า ตำบลมะกอก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

วิทยฐานะ

พ.ศ. ๒๕๑๘ สอบได้ น.ธ.เอก วัดพระสิงห์ สำนักเรียนคณะจังหวัดเชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๓๓ สอบได้ ประโยค ป.ธ.๙ วัดนางชี สำนักเรียนวัดปากน้ำ กรุงเทพฯ

พ.ศ. ๒๕๓๔ สอบได้ประกาศนียบัตรประโยคครูพิเศษมัธยม (พ.ม.)

พ.ศ. ๒๕๔๗ สอบพระอภิธรรมได้จูฬอาภิธรรมิกเอก สำนักเรียนวัดระฆังโฆสิตาราม

พ.ศ. ๒๕๕๕ สำเร็จการศึกษาพุทธศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

งานปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นเจ้าอาวาสวัดนางชี พระอารามหลวง

พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นพระอุปัชฌาย์วิสามัญ

พ.ศ. ๒๕๔๗ - ปัจจุบัน เป็นรองเจ้าคณะภาค ๖

งานการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๖ ปัจจุบัน เป็นครูสอนนักธรรม-บาลี ประจำสำนักศาสนศึกษาวัดนางชี

พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นพระวิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบ วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. ๒๕๒๘ ปัจจุบัน เป็นกรรมการตรวจธรรมสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๒๙ ปัจจุบัน เป็นกรรมการตรวจบาลีสนามหลวง

พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นพระวิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบ วัดปากน้ำ

พ.ศ. ๒๕๔๙ ปัจจุบันเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวิชาการ สำนักงานแม่กองธรรม

ความสามารถพิเศษ

เป็นผู้ทรงจำพระปาฏิโมกข์

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๓๓ เป็นพระเปรียญธรรม ๙ ประโยค

พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ พระศรีศาสนวงศ์

พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นพระราชาคณะชั้นราช ที่ พระราชปัญญาภรณ์

ทิศ ๖

๑. ปุรัตถิมทิส	ทิศเบื้องหน้า	ได้แก่	มารดาบิดา
๒. ทักขิณทิส	ทิศเบื้องขวา	ได้แก่	อาจารย์
๓. ปัจฉิมทิส	ทิศเบื้องหลัง	ได้แก่	บุตรภรรยา
๔. อุตตรทิส	ทิศเบื้องซ้าย	ได้แก่	มิตร
๕. เหฏฐิมทิส	ทิศเบื้องต่ำ	ได้แก่	บ่าว (ผู้ใต้บังคับบัญชา)
๖. อุปริมทิส	ทิศเบื้องบน	ได้แก่	สมณพราหมณ์

ที.ปาฏิ. ๑๑/๒๐๓.

ทิศ ในที่นี้หมายถึงบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันทางสังคมดุจทิศที่อยู่รอบตัว มี ๖ ทิศ คือ

๑. ปุรัตถิมทิส ทิศเบื้องหน้า ได้แก่ **มารดาบิดา** ท่านทั้งสองเป็นผู้มีอุปการคุณแก่บุตรธิดาก่อนคนอื่น ดังนั้น บุตรธิดาพึงบำรุงมารดาบิดาด้วยกิจ ๕ อย่าง

๑) ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เลี้ยงท่านตอบ คือ มารดาบิดาเลี้ยงเรามาด้วยกิจต่าง ๆ มีให้ดื่มน้ำนม เลี้ยงดูและคอยเอาใจใส่ประคับประคองมาจนเติบโต ดังนั้น บุตรธิดาจึงต้องเลี้ยงดูท่านทั้งสองให้มีความสุขสบาย เหมือนที่ท่านทั้งสองเคยทำแก่เรามาก่อน

๒) ช่วยทำกิจของท่าน คือ มารดาบิดามอบหมายการงานใด ๆ ให้ทำ ก็ควรยินดีรีบทำการงานนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย

๓) ดำรงวงศ์สกุล คือ บุตรธิดาที่ดีควรรักษาเกียรติ ขนบธรรมเนียมของวงศ์สกุลไว้ไม่ให้เสื่อม ไม่ทำให้ทรัพย์สมบัติ เงินทอง เป็นต้น ของมารดาบิดาให้สูญเสียไปโดยไม่จำเป็น และไม่ยกเลิกกิจการงานบุญที่มารดาบิดาหรือวงศ์ตระกูลได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา

๔) ประพฤติตนให้เป็นผู้ควรรับทรัพย์มรดก คือ การฝึกนิสัยเป็นคนรอบรู้ รู้จักได้รู้จักเสีย ประพฤติแต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์ อันเป็นเหตุนำความสุขความเจริญมาสู่ตนและวงศ์ตระกูล เว้นจากความชั่วต่าง ๆ ไม่ประพฤติตนเป็นคนเสเพล ไม่ทำให้มารดาบิดาเดือดร้อน ประพฤติตนอยู่ในโอวาทคำสั่งสอนของท่านด้วยดี

๕) เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน คือ การทำบุญอุทิศให้แก่มารดาบิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นส่วนหนึ่งแห่งการตอบแทนบุญคุณ โดยบุตรธิดาที่ดีนั้นจักต้องทำทานอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้ท่านทั้งสองผู้ล่วงลับไปแล้ว และทำเป็นประจำตามโอกาสอันควร

มารดาบิดาได้รับบำรุงเช่นนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์บุตรธิดา ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว คือ ห้ามไม่ให้ทำความชั่วทั้งในปัจจุบันและอนาคต รู้จักติเตียนว่ากล่าวบุตรที่ได้กระทำความชั่วลงไป

๒) ให้ตั้งอยู่ในความดี คือ ให้ดำรงอยู่ในกุศลทั้งหลาย มีการให้ทาน รักษาศีล ฟังธรรม เป็นต้น

๓) ให้ศึกษาศิลปวิทยา คือ สนับสนุนส่งเสริมให้บุตรธิดาได้ศึกษาเล่าเรียนเมื่อถึงวัยอันสมควรแก่การศึกษา เพื่อให้ลูกมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพในอนาคต

๔) หาคู่ครองที่สมควรให้ คือ เมื่อบุตรธิดาถึงวัยที่สมควรมีคู่ครอง ควรแต่งงาน มารดาบิดาก็ต้องหาคู่ครองที่ดีมีความเหมาะสมกันให้

๕) มอบทรัพย์ให้ในสมัย คือ มารดาบิดาต้องมอบทรัพย์สมบัติให้แก่บุตรธิดาในสมัยในโอกาสอันควร

๒. ทักขิณทิส ทิศเบื้องขวา ได้แก่ ครูอาจารย์ เพราะท่านได้แนะนำพร่ำสอนชี้ผิดชี้ถูกให้แก่ ศิษย์ เปรียบเหมือนมือข้างขวาที่ต้องทำงานประจำที่สำคัญของเรา ดังนั้นศิษย์พึงบำรุงอาจารย์ ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) ด้วยลุกขึ้นยืนรับ คือ เมื่อเห็นครูอาจารย์มาแต่ไกลต้องลุกขึ้นจากที่นั่งไปทำการต้อนรับ รับสิ่งของจากมือ จัดที่นั่งอันเหมาะสมให้ท่านแล้วทำกิจต่าง ๆ ตามสมควร

๒) ด้วยเข้าไปยืนคอยรับใช้ คือ เอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือการงานของท่าน แม้ท่านจะใช้หรือมิได้ใช้ให้ทำ ถ้าเห็นเป็นการสมควรก็ทำ

๓) **ด้วยเชื่อฟัง** คือ เอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียน ตั้งอยู่ในโอวาทของครูอาจารย์ เป็นผู้ว่าง่ายสอนง่าย

๔) **ด้วยอุปัฏฐาก** คือ คอยปรนนิบัติรับใช้ท่าน เมื่อท่านเจ็บป่วยก็ช่วยรักษาพยาบาล

๕) **ด้วยเรียนศิลปวิทยาโดยเคารพ** คือ ในเวลาที่ท่านสอนก็ตั้งใจฟังโดยเคารพ ไม่ดูหมิ่นครูอาจารย์ ไม่คะนองกายวาจา ให้เกียรติครูอาจารย์

ครูอาจารย์ได้รับบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์ศิษย์ ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) **แนะนำดี** คือ แนะนำกิริยามารยาทที่ดีในสังคม สั่งสอนให้ประพฤติตน เป็นคนดี ไม่ให้คบคนชั่วเป็นมิตร ให้คบคนดีมีศีลธรรม

๒) **ให้เรียนดี** คือ ให้เรียนวิชาที่เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรม สอนให้ เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ชี้แจงอธิบายเนื้อหาสาระวิชาการอย่างละเอียดถี่ถ้วน หาวิธีการ สอนให้ศิษย์เข้าใจโดยง่าย

๓) **บอกศิลปะให้สิ้นเชิง ไม่ปิดบังอำพราง** คือ สอนทุกอย่างที่รู้ มีประโยชน์ แก่ศิษย์ โดยไม่ปิดบัง อำพราง ไม่มีจิตใจคับแคบริษยา ไม่ตระหนี่ความรู้ ด้วยเกรงว่า ศิษย์จะเก่งกว่าตน

๔) **ยกย่องให้ปรากฏในเพื่อนฝูง** คือ ให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณ ยกย่อง สรรเสริญคุณความดีความสามารถของศิษย์ให้ปรากฏทั้งในหมู่เพื่อนและสังคมทั่วไป

๕) **ทำความป้องกันในทิศทั้งหลาย** คือ ป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจาก การทำความผิดทางกายวาจาใจ ให้มีสติ ไม่ประมาท

๓. ปัจฉิมทิศ ทิศเบื้องหลัง ได้แก่ ภรรยา เพราะเป็นผู้คอยสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง สามีพึงบำรุง ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) **ด้วยยกย่องนับถือว่าเป็นภรรยา** คือ เลี้ยงดูให้มีความสุข ยกย่องให้เกียรติ อยู่เสมอ ทั้งในบ้านและนอกบ้าน

๒) **ด้วยไม่ดูหมิ่น** คือ ไม่กล่าวดูถูกเหยียดหยามให้เจ็บช้ำน้ำใจ

๓) **ด้วยไม่ประพฤตินอกใจ** คือ มีความซื่อสัตย์จริงใจ ไม่คบหญิงอื่นในทางชู้สาว

๔) **ด้วยมอบความเป็นใหญ่ให้** คือ มอบกิจการงานทุกอย่างภายในบ้านให้จัดการดูแล

๕) **ด้วยให้เครื่องแต่งตัว** คือ ให้เครื่องประดับเป็นของขวัญตามโอกาส

ภรรยาได้รับการบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์สามี ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) จัดการงานดี คือ จัดการงานภายในบ้านให้เรียบร้อย ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง

๒) สงเคราะห์คนข้างเคียงของสามีดี คือ ให้ความช่วยเหลือญาติมิตรของสามีด้วยความเต็มใจไม่รังเกียจ

๓) ไม่ประพฤตินอกใจสามี คือ มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อสามี ไม่คบชู้สู่ชาย

๔) รักษาทรัพย์ที่สามีหามาได้ไว้ คือ ดูแลรักษาทรัพย์สมบัติ รู้จักจัดสรรรายได้ให้เหมาะสมกับฐานะ ว่าส่วนไหนควรจ่าย ส่วนไหนควรเก็บ

๕) ขยันไม่เกียจคร้านในกิจการงานทั้งปวง คือ เอาใจใส่ทำการงานทั้งภายในบ้านและนอกบ้าน

๔. อุตตรทิส ทิศเบื้องซ้าย ได้แก่ มิตร เพราะได้ช่วยเหลือเราเมื่อคราวจำเป็นเปรียบเหมือนมือซ้าย ดังนั้น บุคคลพึงบำรุงมิตร ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) ด้วยให้ปัน คือ มีใจกว้าง ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว แบ่งปันสิ่งของให้มิตรตามสมควร

๒) ด้วยเจรจาถ้อยคำไพเราะ คือ พูดจาด้วยคำไพเราะ อ่อนหวาน จริงใจ

๓) ด้วยประพฤติประโยชน์ คือ ช่วยเหลือเกื้อกูลกันด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา ตามที่สามารถจะช่วยเหลือได้

๔) ด้วยความเป็นผู้มีตนเสมอ คือ เมื่อตนได้ดีมีลาภยศก็ไม่เย่อหยิ่ง มิตรตกอับก็ไม่ทอดทิ้งกัน ปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย ร่วมสุขร่วมทุกข์กัน

๕) ด้วยไม่แกล้งกล่าวให้คลาดจากความเป็นจริง คือ มีความซื่อสัตย์จริงใจต่อมิตร ไม่กล่าวคำลวงให้มิตรเข้าใจผิดเป็นอย่างอื่น อันเป็นเหตุนำความเสียหายมาให้แก่มิตร

มิตรได้รับบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์มิตรตอบ ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) รักษามิตรผู้ประมาทแล้ว คือ เมื่อมิตรเลินเล่อหลงผิดก็หาทางให้ถอนตัวกลับมาในทางถูก เช่น ให้เลิกจากการเป็นนักเลงการพนัน เป็นต้น

๒) รักษาทรัพย์ของมิตรผู้ประมาทแล้ว คือ ป้องกันรักษาทรัพย์สมบัติของเพื่อนผู้พลั้งเผลอ เช่น เมื่อมิตรหลงผิดติดการพนัน จนต้องขายสมบัติ ก็ช่วยซื้อไว้ก่อนแล้วขายคืนให้ภายหลังโดยไม่คิดกำไร เป็นต้น

๓) **เมื่อมีภัย เอาเป็นที่พึ่งพำนักได้** คือ เมื่อภัยอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้นก็ยินดีช่วยเหลือเกื้อกูลให้มิตรรู้สึกเย็นใจในยามเดือดร้อน

๔) **ไม่ละทิ้งในยามวิบัติ** คือ ช่วยเหลือเอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งในยามที่เพื่อนลำบาก

๕) **นับถือตลอดถึงวงศ์ของมิตร** คือ เคารพนับถือให้เกียรติไม่เหยียดหยามมิตรตลอดถึงวงศาคณาญาติของมิตรประดุจว่าเป็นญาติของตน

๕. เหฏฐิมทิส ทิศเบื้องต่ำ ได้แก่ บ่าว (คนรับใช้ คนงาน ลูกจ้าง หรือผู้ใต้บังคับบัญชา) เพราะเป็นผู้ช่วยทำการงานต่าง ๆ เป็นฐานกำลังให้นายพึงบำรุง ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) **ด้วยจัดการงานให้ทำตามสมควรแก่กำลัง** คือ ให้ทำงานเหมาะสมกับกำลังความรู้ ความสามารถ

๒) **ด้วยให้อาหารและรางวัล** คือ ให้ค่าจ้างอันสมควรแก่การงานให้เลี้ยงชีพได้อย่างสบายไม่ฝืดเคือง และให้รางวัลพิเศษตามโอกาส

๓) **ด้วยรักษาพยาบาลในเวลาเจ็บไข้** คือ มีสวัสดิการ เมื่อลูกจ้างหรือคนรับใช้เจ็บไข้ ก็ช่วยดูแลรักษาพยาบาล

๔) **ด้วยแจกของมีรสแปลกประหลาดให้กิน** คือ ให้ของบริโภคที่มีรสอร่อยแก่ลูกจ้างหรือคนรับใช้บ้างในบางโอกาส

๕) **ด้วยปล่อยในสมัย** คือ อนุญาตให้ลูกจ้างหรือคนรับใช้หยุดงานเพื่อพักผ่อนหย่อนใจตามโอกาสอันสมควร เช่น วันปีใหม่ วันสงกรานต์ เป็นต้น

บ่าวหรือลูกจ้างเมื่อได้รับการบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์นาย ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) **ลุกขึ้นทำการงานก่อนนาย** คือ มีความขยันลุกขึ้นทำงานก่อนนาย หรือก่อนเวลาที่กำหนดไว้

๒) **เลิกการงานทีหลังนาย** คือ ทำงานให้เต็มเวลา ไม่เลิกงานก่อนนายหรือก่อนเวลาที่กำหนดไว้

๓) **ถือเอาแต่ของที่นายให้** คือ ไม่หยิบฉวยสิ่งของอะไร ๆ ที่นายยังไม่อนุญาต ถือเอาเฉพาะสิ่งของที่นายให้เท่านั้น

๔) ทำการงานให้ดีขึ้น คือ รักงานที่ทำ ปรับปรุงพัฒนาการทำงานของตนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นเสมอ

๕) นำคุณของนายไปสรรเสริญในที่นั้น ๆ คือ ไปในที่ใด ๆ ก็นำเอาคุณความดีของนายไปสรรเสริญยกย่องให้สาธารณชนได้รับรู้

๖. อุปริมทิส ทิศเบื้องบน ได้แก่ สมณพราหมณ์ หรือ พระสงฆ์ เพราะเป็นผู้สูงโดยเพศและโดยคุณธรรม กุลบุตรพึงบำรุง ด้วยกิจ ๕ อย่าง คือ

๑) ด้วยกายกรรมประกอบด้วยเมตตา ได้แก่ ช่วยทำกิจธุระ ป้องกันรักษาในยามท่านอาพาธ แสดงความเคารพด้วยกิริยาอ่อนน้อม เป็นต้น

๒) ด้วยวจีกรรมประกอบด้วยเมตตา ได้แก่ เจรจาปราศรัยกับท่านด้วยวาจาที่สุภาพเรียบร้อย มีสัมมาคารวะ ไม่ก้าวร้าว ด้วยมีความปรารถนาดีเป็นเบื้องหน้า

๓) ด้วยมโนกรรมประกอบด้วยเมตตา ได้แก่ คิดปรารถนาให้ท่านอยู่ดี มีความสุขกายสบายใจ ปราศจากโรคภัยเบียดเบียน

๔) ด้วยความเป็นผู้ไม่ปิดประตู คือ มิได้ห้ามเข้าบ้านเรือน ได้แก่ ยินดีต้อนรับสมณพราหมณ์ ซึ่งสมบูรณ์ด้วยศีลาจารวัตรผู้มาสู่บ้านเรือน ปฏิสันถารกับท่านด้วยความเคารพ

๕) ด้วยให้อามิสทาน ได้แก่ อุปถัมภ์บำรุงท่านด้วยปัจจัย ๔

สมณพราหมณ์ หรือพระสงฆ์ ได้รับการบำรุงฉะนี้แล้ว ย่อมอนุเคราะห์กุลบุตรด้วยกิจ ๖ อย่าง คือ

๑) ห้ามไม่ให้กระทำความชั่ว คือ สอนไม่ให้ทำความชั่ว ทางกาย วาจา ใจ

๒) ให้ตั้งอยู่ในความดี คือ แนะนำพร่ำสอนให้ทำความดี ทางกาย วาจา ใจ

๓) อนุเคราะห์ด้วยน้ำใจอันงาม คือ มีจิตเมตตาปรารถนาดี หวังความสุขความเจริญแก่กุลบุตร อบรมสั่งสอนให้ตั้งอยู่ในคุณความดี

๔) ให้ได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง คือ แสดงหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ ที่ยังไม่เคยฟังให้ฟัง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต

๕) ทำสิ่งที่เคยฟังแล้วให้แจ่มแจ้ง คือ อธิบายเรื่องที่เคยฟังมาแล้ว แต่ยังคลุมเครือไม่เข้าใจ ให้เข้าใจ แจ่มแจ้งชัดเจน ให้สิ้นความสงสัย

๖) บอกทางสวรรค์ให้ คือ สอนให้ปฏิบัติถึงพร้อมด้วยศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา อันเป็นทางไปสู่สุคติโลกสวรรค์

บทสวดบูชาพระในบ้าน

อาทิตย์ ๖ จบ

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พราหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตะวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ
อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวิปปะภาโส
ตัง ตัง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวิปปะภาสัง
ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พราหมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตวา โมโร วาสะมะกัปปะยีติ

แบบย่อสวด อะ วิช สุ นุต สา นุต ติ

วันจันทร์ ๑๕ จบ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโธ
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ สัทโธ
ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ
ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุณัสสะ
สัทโธ ปาปัคคะโห ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

แบบย่อสวด อิ ระ ชา คะ ตะ ระ สา

วันอังคาร ๘ จบ

ยัสสานุสสะระเณนาปิ อันตะลิกเขปิ ปาณิโน
ปะติฏฐะมะธิคัจฉันติ ภูมิยัง วิยะ สัพพะทา
สัพพูปัททะวะชาลัมหา ยักขะโจราทิสัมภะวา
คะณะนา นะ จะ มุตตานัง ปะริตันตัมภะณามะ เห ฯ

แบบย่อสวด ติ หัง จะ โต โร ถิ นัง

วันพุธ กลางวัน ๑๗ จบ

สัพพาสีวิสะชาตีนัง ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสัง โฆรัง เสสัญจาปิ ปะริสสะยัง
อาณักเขตตัมหิ สัพพัตถะ สัพพะทา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปิ นิวาเรติ ปะริตตันตัม ภะณามะ เห ฯ

แบบย่อสวด ปิ สัม ระ โล ปุ สัต พุท

วันพุธ กลางคืน ๑๒ จบ

กินนุ สันตะระมาโน วะ ราหุ จันทัง ปะมุญจะสิ
สังวิคคะรูโป อาคัมมะ กินนุ ภีโต วะ ติฏฐะสีติ
สัตตะธา เม ผะเล มุทธา ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
พุทธะคาถาภิคีโตมหิ โน เจ มุญเจยยะ จันทิมันติ

แบบย่อสวด คะ พุท ปัน ทู ธัม วะ คะ

วันพฤหัสบดี ๑๙ จบ

อัตถิโลเก สีละคุโณ สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
เตนะ สัจเจนะ กาหามิ สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง
อาวัชชิตวา ธัมมะพะลัง สะริตวา ปุพพะเ ก ชิเน
สัจจะพะละมะวัสสายะ สัจจะกิริยะมะกาสะหัง
สันติ ปักขา อะปัตตะนา สันติ ปาทา อะวัญจะนา
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา ชาตะเวทะ ปฏิกกะมะ
สะหะ สัจเจ กะเต มัยหัง มะหาปัชชะลิโต สิขี
วัชเชสิ โสหะสะ กะรีสานิ อุทะกัง ปัตวา ยะถา สิขี
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ เอสา เม สัจจะปาระมีติ ฯ

แบบย่อสวด ภะ สัม สัม วิ สะ เท ภะ

วันศุกร์ ๒๑ จบ

อัปปะสันเนติ นาถัสสะ สาสะเน สาธุสัมมะเต
อะมะนุสเสหิ จัณเฑหิ สะทา กิพพิสการิภิ
ปะริสานัญจะตัสสันนะ- มะหิงสายะ จะ คุตติยา
ยันเทเสสิ มะหาวีโร ปะริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

แบบย่อสวด วา โธ โน อะ มะ มะ วา

วันเสาร์ ๑๐ จบ

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยายะ ชาติยา ชาโต นาภิชานามิ สัญจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ
เตนะ สัจเจนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

แบบย่อสวด โส มา ณะ กะ ริ ถา โธ

คาถาสำหรับสวดประจำวันเกิดทั้งหมดนี้ ใช้สวดเพื่อเป็นสิริมงคล
และใช้สวดภาวนาเพื่อให้เกิดสมาธิแก่ตน

ภารกิจกรมโยธาธิการและผังเมือง

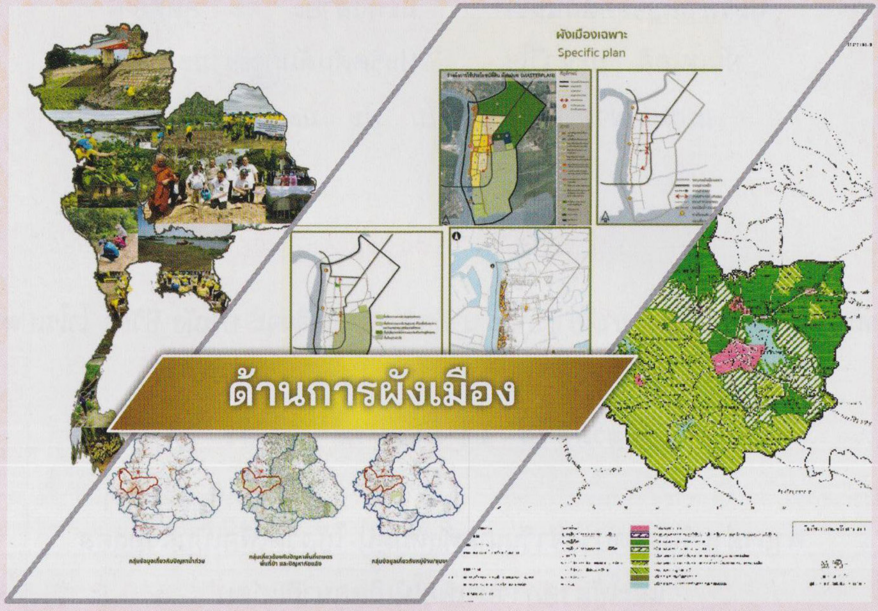

มยผ. 1311-50
มาตรฐานการคำนวณแรงลม
และการตอบสนองของอาคาร
ด้านอาคาร

ด้านการบริการด้านช่าง
3D
4D
TIME
5D
COST
MAINTENANCE

แอปพลิเคชัน "เรียกช่าง"

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้เล็งเห็นถึงความต้องการของประชาชนที่ต้องการปรับปรุงซ่อมแซมบ้าน ซึ่งเป็นงานขนาดเล็ก เช่น เดินสายไฟฟ้า วางท่อประปา ติดตั้งและซ่อม เครื่องปรับอากาศ ประตู - หน้าต่าง มุ้งลวด เหล็กดัด เฟอร์นิเจอร์ ทาสี ปูพื้นกระเบื้อง มุงหลังคา และอื่น ๆ แต่ไม่สามารถหาช่างหรือหาผู้รับจ้างมาดำเนินการได้ หรือหาช่างได้แต่เป็นช่างที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และนำเข้าข้อมูลช่างจากทั่วประเทศ (พื้นที่ ๗๖ จังหวัด) ในระบบอย่างต่อเนื่อง และอัพเดตข้อมูลช่างตลอดเวลา ประชาชนสามารถใช้งาน แอปพลิเคชัน *"เรียกช่าง"* ได้ด้วยการใช้งานผ่านเว็บไซต์ www.dpt.go.th หรือผ่าน link https://webs-apps.dpt.go.th/riakchang หรือสแกน QR Code พร้อมทั้งสามารถตั้งค่าเป็นไอคอนไว้บนหน้าจอมือถือ เพื่อค้นหาช่างได้ตามความต้องการของประชาชน โดยสามารถค้นหาได้จากพื้นที่ให้บริการ ประเภทของงานช่าง วงเงินขั้นต่ำในการรับงาน ทั้งนี้ ประชาชนสามารถใช้งาน แอปพลิเคชัน *"เรียกช่าง"* ได้ฟรี ไม่มีค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

โดยได้เผยแพร่ Link URL และ QR Code ในรูปแบบแบนเนอร์และป๊อบอัพบนหน้าเว็บไซต์กระทรวงมหาดไทย เว็บไซต์กรมโยธาธิการและผังเมือง เว็บไซต์จังหวัด ๗๖ จังหวัด และเว็บไซต์สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ๗๖ จังหวัด

แบนเนอร์

โดยมีรูปแบบการใช้งาน ดังนี้

SCAN QR Code บนมือถือ

หรือ

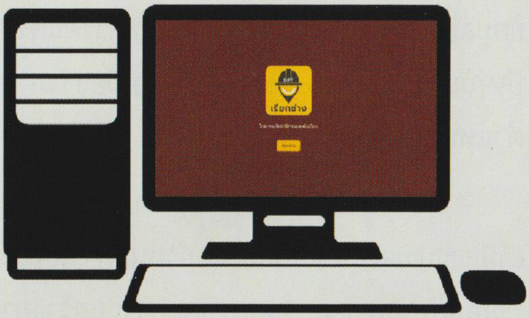

พิมพ์ Link URL บนเครื่องคอมพิวเตอร์
https://webs-apps.dpt.go.th/riakchang

แอปพลิเคชัน Landuse Plan หรือระบบตรวจสอบผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดทำแอปพลิเคชัน Landuse Plan หรือระบบตรวจสอบผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการติดต่อขอรับบริการหรือขอเอกสารข้อมูลด้านการผังเมือง โดยประชาชนสามารถตรวจสอบข้อมูลแผนผังและข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองในรูปแบบออนไลน์ได้ผ่าน ๓ ช่องทาง ประกอบด้วย

๑ Website กรมโยธาธิการและผังเมือง (www.dpt.go.th) ชื่อ ระบบตรวจสอบผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง

๒ Mobile Application บนอุปกรณ์สื่อสาร ชื่อแอปพลิเคชัน Landuse Plan

๓ Line OA กรมโยธาธิการและผังเมือง (DPT Information) เมนู Landuse Plan BOT

สำหรับการให้บริการ Landuse Plan ประชาชนสามารถสืบค้นและตรวจสอบข้อมูลผังเมืองทั่วประเทศด้วยเงื่อนไขการค้นหาต่างๆ ได้แก่ หมายเลขโฉนดที่ดิน ตำแหน่งปัจจุบัน (Current Location) ชื่อผังเมืองรวม ขอบเขตการปกครอง และการระบุค่าพิกัดตำแหน่ง

โดยระบบจะให้บริการข้อมูล ประกอบด้วย แผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง (ที่มีการประกาศบังคับใช้) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง (ที่มีการประกาศบังคับใช้) และข้อกำหนดควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒)

สำหรับการเข้าใช้งานสืบค้นหรือตรวจสอบข้อมูลแผนผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง ประชาชนสามารถดาวน์โหลดแอปพลิเคชันหรือเข้าใช้งานระบบทั้ง ๓ ช่องทางได้ดังนี้

๑ สามารถค้นหาและดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน ชื่อ Landuse Plan ได้ทั้งในระบบปฏิบัติการแบบ iOS และ Android จาก App Store หรือ Play Store จากนั้นติดตั้งแอปพลิเคชันลงบนอุปกรณ์สื่อสารแบบพกพา และเข้าสู่แอปพลิเคชันเพื่อใช้งาน

๒ สามารถเข้าใช้งานระบบตรวจสอบผังการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมืองได้ผ่านเว็บไซต์กรมโยธาธิการและผังเมือง ในแถบเมนูงานบริการด้านผังเมืองหรือสามารถเข้าใช้งานได้ที่ https://plludds.dpt.go.th

๓ สามารถใช้งาน Landuse Plan BOT บน LINE OA ของกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้โดยค้นหาและเพิ่มเพื่อนบัญชีไลน์ DPT Information หรือพิมพ์ค้นหา @dpt.go.th และเลือกใช้งานแชทบอทที่แถบเมนู Landuse Plan BOT

จัดรูปที่ดินฯ "ราษฎร์-รัฐ ร่วมพัฒนา เปลี่ยนเมืองให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืน"

โครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่นับเป็นก้าวแห่งความสำเร็จในการพัฒนาเมืองแบบราษฎร์ – รัฐ ร่วมพัฒนา ตามผังเมืองที่วางไว้อย่างเป็นระบบ ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดี Change for Good แก้ปัญหาที่ดินตาบอด ลดความเหลื่อมล้ำ กระตุ้นให้เศรษฐกิจเติบโต และสามารถพัฒนาเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเจ้าของที่ดินยังมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินของตนเอง นำมาซึ่งประโยชน์แก่เจ้าของที่ดิน ชุมชน และเมือง

กระทรวงมหาดไทยขับเคลื่อนภารกิจโดยยึดหลัก *"เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน"* (Sustainable Development Goal : SDGs) ของสหประชาชาติ มาเป็น กรอบแนวทางการพัฒนาเมืองนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น (Change for Good) เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข สร้างสิ่งที่ดีอย่างยั่งยืนให้เกิดขึ้น สำหรับโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่

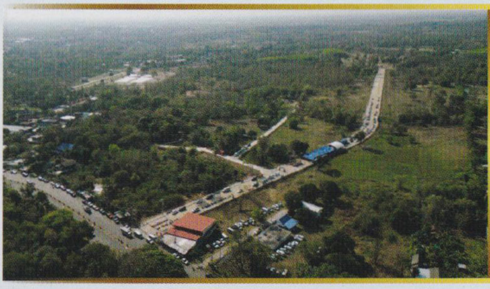

ซึ่งดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นโครงการที่ตอบสนองแนวทางดังกล่าวโดยส่งเสริมให้เกิดการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาเมืองระหว่างประชาชนกับรัฐ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ที่ได้มาตรฐาน เข้าถึงที่ดินทุกแปลง โดยใช้หลัก *"ราษฎร์-รัฐ ร่วมพัฒนา"* ขับเคลื่อนการ

พัฒนาท้องถิ่นทำให้เมืองและชุมชนสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืน ตรงตามความต้องการของพื้นที่และพี่น้องประชาชน โครงการจัดรูปที่ดินฯ เกิดขึ้นจากความสมัครใจของประชาชนในพื้นที่โครงการร่วมกันนำเอาแปลงที่ดินของตนมาจัดรูปที่ดิน เพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคเข้าถึงที่ดินทุกแปลง และจัดรูปแปลงที่ดินใหม่ให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ ซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนไปพร้อมกับการพัฒนาพื้นที่ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชน ให้ท้องถิ่นเติบโต และส่งผลถึงการพัฒนาเมืองที่ยั่งยืนที่สามารถ *"บำบัดทุกข์ บำรุงสุข"* ให้กับพี่น้องประชาชน

กรมโยธาธิการและผังเมือง มีนโยบายให้ทุกจังหวัดดำเนินโครงการก่อสร้างถนนตามผังเมืองรวมโดยใช้การจัดรูปที่ดินฯ เป็นกลไกดำเนินการอย่างน้อยจังหวัดละ ๑ โครงการฯ ปัจจุบัน (เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖) มีโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ทั้งสิ้น ๖๗ โครงการ ในพื้นที่ ๕๓ จังหวัด โดยเป็นโครงการฯ ที่ก่อสร้างสาธารณูปโภคแล้ว มอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่ และประกาศการสิ้นสุดโครงการในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ๑๕ โครงการ เช่น โครงการฯ จังหวัดสุรินทร์ นครราชสีมา เชียงราย แพร่ ชลบุรี นราธิวาส และจังหวัดอุบลราชธานี โครงการที่ก่อสร้างสาธารณูปโภคแล้วเสร็จและมอบโฉนดที่ดินแปลงใหม่ให้กับเจ้าของที่ดินนำไปใช้ประโยชน์แล้ว ๔๑ โครงการ เช่น โครงการฯ จังหวัดมุกดาหาร นครพนม เลย น่าน สมุทรสาคร ระนอง พังงา และจังหวัดสตูล และโครงการที่อยู่ระหว่างกรมที่ดินดำเนินการ ออกโฉนดที่ดินแปลงใหม่ เช่น โครงการฯ จังหวัดนครพนมโครงการ ๒ ชัยภูมิ ตราด ปัตตานี และราชบุรี เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการคัดเลือกพื้นที่โครงการจัดรูปที่ดินฯ จะพิจารณาพื้นที่ในเขตผังเมืองรวมเมืองหรือผังเมืองรวมชุมชน ที่ยังขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ผังเมืองรวมกำหนดได้ หรืออาจเป็นพื้นที่พัฒนาพิเศษอื่น ๆ ตามนโยบายของรัฐ โดยกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ของจังหวัด เพื่อให้การจัดรูปที่ดินฯ เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด หรือผังเมืองรวมในพื้นที่ แล้วจึงศึกษารายละเอียดพื้นที่ กำหนดขอบเขตโครงการ ออกแบบวางผังโครงการ รวบรวมความยินยอมเข้าร่วมโครงการจากเจ้าของที่ดิน และหากสามารถรวบรวมความยินยอมเข้าร่วมโครงการจากเจ้าของที่ดินได้ตามที่กฎหมายกำหนดก็จะสามารถเริ่มดำเนินโครงการได้

แปลงที่ดินที่เข้าร่วมโครงการจะได้รับการแก้ปัญหาที่ดินตาบอด ที่ดินทุกแปลงมีถนนพร้อมสาธารณูปโภคเข้าถึง โดยมีการวางผังจัดรูปแปลงที่ดินใหม่ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น ทั้งยังช่วยเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาที่ดินให้สอดคล้องตามผังเมืองรวม

หากท่านเจ้าของที่ดินมีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ สามารถติดต่อสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำกับดูแลพื้นที่ของท่านได้ทั่วประเทศ กรมโยธาธิการและผังเมืองยินดีให้บริการเพื่อส่งเสริมให้เกิดพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

ผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo – Social Map)

กระทรวงมหาดไทย มอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมือง บูรณาการร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการจัดทำผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo - Social Map) ทั่วประเทศให้แล้วเสร็จ เพื่อให้แต่ละหน่วยงานนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดโครงการและกิจกรรม

ผังภูมิสังคม เป็นผังที่แสดงสภาพความเป็นจริงของพื้นที่ในเชิงกายภาพและในเชิงสังคมวิทยา ซึ่งจัดทำขึ้นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ การพัฒนาโดยยึดหลักภูมิสังคมนี้คือ หลักสำคัญยิ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยกระบวนการที่หน่วยงานภาครัฐ เข้าไปแนะนำเข้าไปช่วยอธิบายให้คนในพื้นที่เข้าใจสภาพความเป็นจริง

ในพื้นที่ แล้วให้คนในพื้นที่ช่วยกันคิดช่วยกันดูว่าต้องการอะไรจริง ๆ และให้เขาเขียนบันทึกลงในผังภูมิสังคมเพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานภาครัฐนำไปใช้วางแผนงานโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยอาศัยกลไกความร่วมมือของภาครัฐและภาคเอกชนในลักษณะภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนา และเกิดการรักษาให้ยั่งยืน เนื่องจากเป็นโครงการและกิจกรรมที่ตนมีส่วนร่วม และได้ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

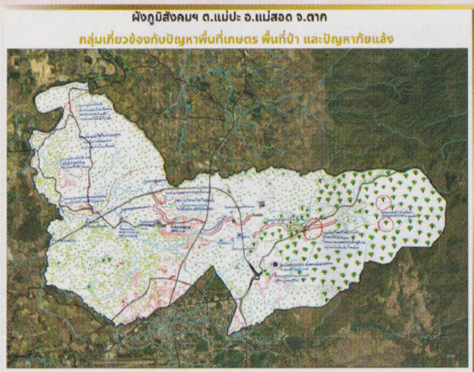

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้มีข้อสั่งการให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดจัดทำผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo – Social Map) ซึ่งเป็นการน้อมนำแนวทางพระราชดำริ มาเป็นต้นแบบในการจัดทำผังภูมิสังคม เพื่อการบริหารจัดการน้ำในประเทศอย่างยั่งยืน โดยจะมีการบูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วน เพื่อจัดทำผังภูมิสังคมที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องครบถ้วน สามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่ทั้ง ๗๖ จังหวัด ๘๗๘ อำเภอ ซึ่งจะมีการวางระบบการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งได้อย่างเป็นรูปธรรม การแก้ไขปัญหาทางสังคม ซึ่งมีข้อมูลกลุ่มผู้เปราะบาง ผู้ด้อยโอกาส โดยนำข้อมูลเชิงกายภาพของพื้นที่และข้อมูลด้านสังคมมาบันทึกในรูปแบบแผนที่ เพื่อวางแผนและพัฒนาการแก้ไขปัญหาทั้งระบบพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล ทั่วประเทศต่อไป ทั้งนี้การจัดทำจะผ่านกลไกคณะกรรมการแต่ละระดับภายในจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด/นายอำเภอ ขับเคลื่อนการดำเนินการ

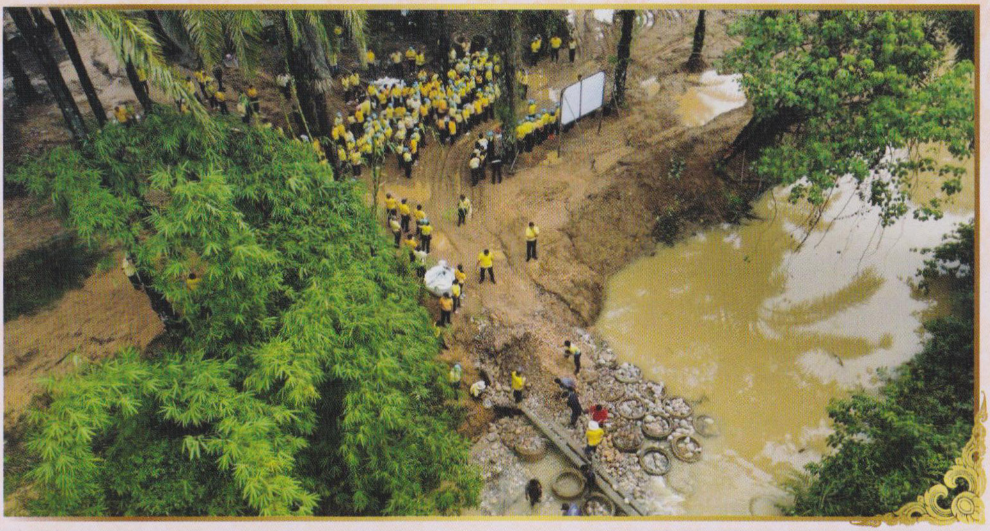

โดยฐานข้อมูลจากผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชนแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo – Social Map) จะนำไปใช้ในการขับเคลื่อนงานด้าน *"การบำบัดทุกข์ บำรุงสุข"* ของกระทรวงมหาดไทย ให้กับประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างเป็นรูปธรรม เป็นการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานรัฐ ร่วมกับผู้นำชุมชน ประชาชน และ ๗ ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน รวมทั้งภาคีความร่วมมือต่าง ๆ ในพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน/ตำบล

ผลความสำเร็จ โครงการจัดทำผังภูมิสังคม เพื่อการบริหารจัดการน้ำ หมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo-Social Map)

กระทรวงมหาดไทยขับเคลื่อนภารกิจ *"บำบัดทุกข์ บำรุงสุข"* โดยมอบหมายให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย ในการดำเนินการจัดทำผังภูมิสังคมฯ (Geo - Social Map) โดยจัดทำข้อมูลภูมิสังคมในเรื่องแหล่งน้ำและที่อยู่ของน้ำตามสภาพข้อเท็จจริงที่เคยเป็นมาตั้งแต่ในอดีตจากผู้ที่รู้จริง นั่นคือ *"พี่น้องประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน/ตำบล/หมู่บ้าน"*

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดทำผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo - Social Map) ซึ่งเป็นการน้อมนำศาสตร์พระราชา มาปรับใช้ในการขับเคลื่อนการจัดทำผังภูมิสังคมฯ ทั่วประเทศ ๗๖ จังหวัด เพื่อให้แต่ละหน่วยงานนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดโครงการและกิจกรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งให้กับประชาชน พัฒนาเครือข่ายการทำงานแบบบูรณาการของผู้แทนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับผู้นำชุมชน ประชาชน และภาคีเครือข่าย พร้อมทั้งกำชับให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดทุกจังหวัด โครงการ/กิจกรรมพัฒนาตามผังภูมิสังคมฯ มาดำเนินการแบบไม่ใช้งบประมาณ หรือใช้งบประมาณไม่มาก โดยอาศัยกลไกความร่วมมือการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน และจิตอาสา ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับพี่น้องประชาชน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดี Change for Good ในพื้นที่ทุกมิติ

ปัจจุบันกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ดำเนินการจัดทำผังภูมิสังคม เพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo - Social Map) แล้วเสร็จในทุกตำบล ได้แผนงาน/โครงการพัฒนาตามผังภูมิสังคมฯ ที่ผ่านการประชุมคณะกรรมการระดับอำเภอ ๘๗๘ อำเภอทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น ๘๘,๐๘๕ โครงการ เป็นโครงการตามแนวพระราชดำริ ๒๙,๒๔๘ โครงการ ปัจจุบันมีอำเภอที่ดำเนิน กิจกรรม/โครงการพัฒนาตามผังภูมิสังคมฯ อย่างน้อย ๑ โครงการ จำนวน ๔๗๘ อำเภอ คิดเป็นร้อยละ ๕๔ ของทั้งประเทศ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมโยธาธิการและผังเมือง มีเป้าหมายการดำเนินโครงการพัฒนาตามผังภูมิสังคมฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา โครงการ ๗๒ พรรษา ๗,๓๐๐ โครงการพัฒนาตามผังภูมิสังคมฯ

"ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง" เพื่อพัฒนาประเทศแบบบูรณาการ

ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเป็นผู้จัดทำ เพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไป ตามหน้าที่และอำนาจของตน (มาตรา ๗ และมาตรา ๗๕ (๘))

"การผังเมือง" ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเชิงพื้นที่รวมถึงลักษณะของการใช้พื้นที่ตามศักยภาพและความเหมาะสม ซึ่งช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาเมืองให้มีการเติบโตที่ยั่งยืนและสร้างประโยชน์ให้ทุกคนอย่างทั่วถึง กระทรวงมหาดไทย โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งจำแนกเป็น ๓ หมวด ๒๖ ข้อ ได้แก่

หมวด ๑. หลักการเชิงนโยบาย คือ หลักการที่สำคัญต่อความสำเร็จของระบบการผังเมืองของประเทศ ที่ต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่เป็นผู้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน ๗ ข้อ

หมวด ๒. หลักการพื้นฐาน คือ หลักการที่ผู้วางและจัดทำผังเมืองและผู้ปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมือง ต้องยึดถือและดำเนินการในการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ จำนวน ๑๔ ข้อ

หมวด ๓. หลักการเชิงพื้นที่ คือ หลักการที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ให้เหมาะสม สอดคล้อง กับศักยภาพของพื้นที่โดยคำนึงถึงปัญหาและข้อจำกัดของพื้นที่เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและดำรงรักษาสภาพแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน จำนวน ๕ ข้อ

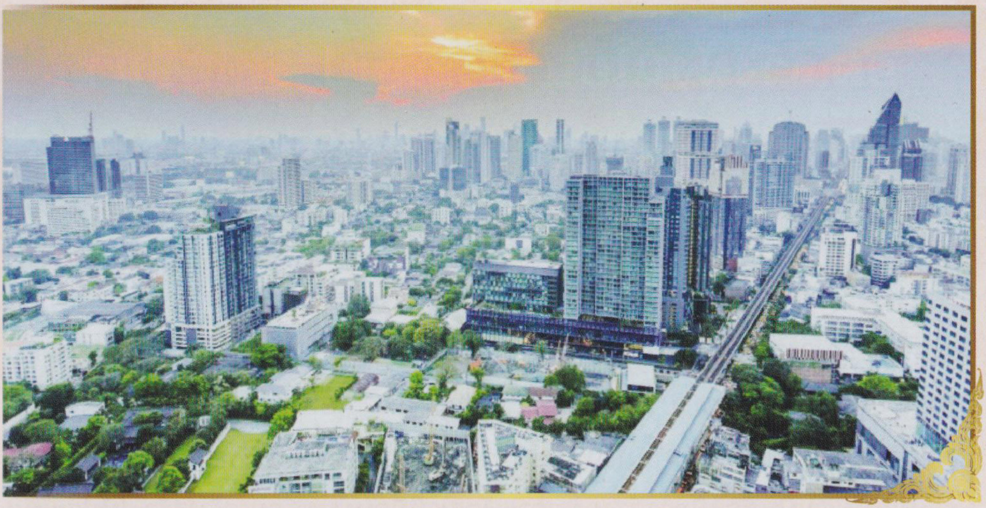

ดังนั้น ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาด้านการผังเมือง ที่จะมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตนเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการแผนงานการพัฒนาเชิงพื้นที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ

ยผ.วางผังนโยบายระดับประเทศชี้นำ
การพัฒนาพื้นที่อย่างบูรณาการและยั่งยืน

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องนั้น ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับปัญหาที่เหนือความคาดหมาย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากรเทคโนโลยี นวัตกรรม ตลอดจนวิถีชีวิตและวัฒนธรรม แต่การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นทั้งโอกาสและเป็นข้อจำกัดในการพัฒนา ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนาที่ยืดหยุ่นพร้อมเสริมสร้างให้ประเทศ

สามารถปรับปรุงจุดอ่อนลดข้อจำกัดที่มีอยู่เดิม และพัฒนาศักยภาพให้สอดรับกับพลวัตและเงื่อนไขใหม่ของโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเติบโตต่อไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง ความไม่แน่นอนและความซับซ้อนที่มากขึ้นของโลกยุคใหม่ กรมโยธาธิการและผังเมืองได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การกำหนดกรอบนโยบายการใช้พื้นที่และการวางผังเมืองของประเทศสู่ระดับจังหวัด

โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ รวมถึงแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

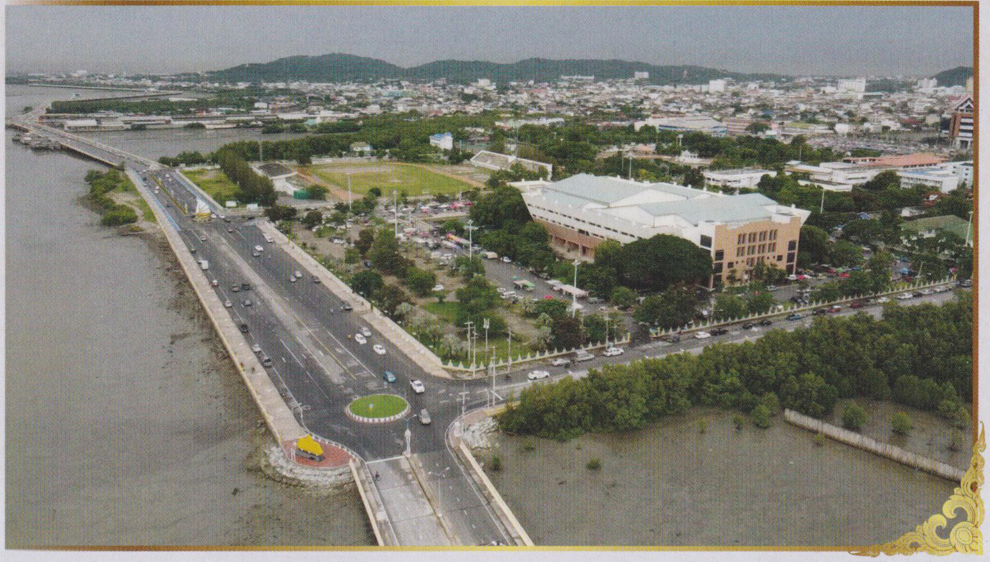

กรมโยธาธิการและผังเมือง เห็นถึงความสำคัญของการวางผังนโยบายระดับประเทศที่ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้กรมฯ วางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความสามารถ ในการรองรับการเปลี่ยนแปลง หรือการพัฒนาของพื้นที่ เพื่อเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด กรมจึงได้ดำเนินการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนาประเทศ ด้านการใช้พื้นที่การพัฒนาเมืองและชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การรักษาทรัพยากรธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ ซึ่งนโยบายของผังนโยบายระดับประเทศ จะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการถ่ายทอดลงสู่

การจัดทำแผนผังโครงการพัฒนาพื้นที่ทุกระดับ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดการใช้ประโยชน์พื้นที่ประเภทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม กำหนดแกนการพัฒนาเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคส่งเสริมการตั้งถิ่นฐาน และการพัฒนาเมืองในพื้นที่ปลอดภัย ส่งเสริมการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ศักยภาพ เพิ่มประสิทธิภาพ และจัดโครงสร้างพื้นฐานหลักให้เป็นไปอย่างเหมาะสม และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อรองรับการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน พร้อมแข่งขันในเวทีโลก ในขณะเดียวกัน ได้กำหนดโซนอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ชายฝั่งทะเล แหล่งมรดกที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน กำหนดพื้นที่ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย อนุรักษ์และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อการจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และสร้างความมั่นคงด้านน้ำในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และครัวเรือน

นอกจากนั้น ผังนโยบายระดับประเทศ ได้กำหนดกรอบนโยบายการพัฒนาในแต่ละภาค โดยชี้นำการพัฒนาให้สอดคล้องกับบทบาท และศักยภาพของพื้นที่ ชี้ประเด็นสภาพปัญหาเชิงพื้นที่ของภาคที่สำคัญ ซึ่งควรดำเนินการวางแผนเพื่อการแก้ไขปัญหา และเพื่อให้ผังนโยบายระดับประเทศ เป็นแผนแม่บทด้านกายภาพที่จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ของประเทศอย่างเป็นองค์รวม ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สร้างโอกาสการมีงานทำ โดยให้มีการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง และการเข้าถึงบริการทั้งในพื้นที่เมือง และชนบท เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

“เชื่อมโยงการพัฒนาทุกมิติ สร้างสรรค์นวัตกรรม พร้อมรับการเติบโตอย่างยั่งยืน”

การประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวม

"การผังเมือง" หมายถึง การวางจัดทำและ ดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวมและผังเมือง เฉพาะในบริเวณเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือ ชนบท เพื่อสร้างหรือพัฒนาเมืองขึ้นใหม่หรือแทน เมืองหรือส่วนของเมืองที่ได้รับความเสียหาย เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสุขลักษณะความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ใน ทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชนและสวัสดิภาพของสังคม เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือเพื่อบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๔ ที่กำหนดให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมือง หรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนดแล้วแต่กรณี **แต่ไม่เกินห้าปี** นับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น แล้วเสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาหากคณะกรรมการผังเมือง หรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อม*มีการเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญทำให้ผังเมืองรวม นั้นไม่เหมาะสมที่จะรองรับการพัฒนาหรือดำรงรักษาเมืองต่อไปหรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไข เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองในด้านเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม* ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการปรับปรุงโดยการวางและจัดทำเมืองรวมขึ้นใหม่ให้เหมาะสมได้

การจัดทำรายงานการประเมินผลต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด ซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏ *ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน*

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลผังเมืองรวม

๑ เพื่อตรวจสอบสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือวัตถุประสงค์ของผังที่กำหนดไว้เพื่อให้ทราบถึงระดับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ความสำเร็จ หรือปัญหา ในพื้นที่ผังเมืองรวมสำหรับเสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาการบังคับใช้ ว่าควรบังคับใช้ต่อไปหรือควรปรับปรุงผังเมืองรวม

๒ เพื่อทราบถึงการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่น ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง ตลอดจนความสัมฤทธิ์ผลของผังจากความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงตรวจสอบการปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมืองรวม

กรมโยธาธิการและผังเมือง สนับสนุนงานพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว ผลักดันจังหวัดระนอง สู่เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำของโลก (Wellness City)

"การพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว" เป็นอีกหนึ่งงานในภารกิจด้านการพัฒนาเมืองของกรมโยธาธิการและผังเมือง ที่ดำเนินการอย่างสอดคล้องกับแผนงาน ยุทธศาสตร์ นโยบายของรัฐบาลและวิสัยทัศน์ของเมือง ในด้านการท่องเที่ยวโดยเริ่มต้นจากการวางผังแม่บทนำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ ให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของชุมชน อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สร้างรายได้ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตัวเองได้ อีกทั้งเพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจึงได้ผลักดัน *"จังหวัดระนอง"* เมืองที่มีความหลากหลายในด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียม ประเพณี และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามโดยเฉพาะ *"น้ำพุร้อนรักษะวาริน"* สู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำของโลก (Wellness City)

กรมฯ ได้สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวทั่วประเทศมาอย่างต่อเนื่อง เพื่ออนุรักษ์พื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความทรุดโทรมขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสมบูรณ์เพียงพอเพื่อให้ภาคประชาชน เอกชน

ในพื้นที่มีอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้นทั้งนี้ กรมฯ ได้เล็งเห็นศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของจังหวัดระนอง จึงดำเนินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนและปรับปรุงสวนสาธารณะรักษะวาริน โดยมีการปรับปรุงบ่อน้ำพุร้อนและภูมิทัศน์โดยรอบ อาทิ ทางเข้า ส่วนต้อนรับ ลานจอดรถ ร้านค้าชุมชน ลานกิจกรรม และทางจักรยานเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ตามยุทธศาสตร์จังหวัด ด้านการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness City) และสถานที่พักผ่อนที่สำคัญของจังหวัดระนองและประเทศ

ต่อมาได้ดำเนินโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองหาดส้มแป้นซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากน้ำพุร้อนรักษะวาริน โดยมีการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง เพื่อป้องกันการกัดเซาะการพังทลายของพื้นดินริมตลิ่งลำคลอง รวมทั้งพัฒนาลำคลองหาดส้มแป้นให้มีการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ สามารถคำนวณและวิเคราะห์การควบคุมการไหลของน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาแหล่งน้ำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแล้ว ยังสามารถป้องกันปัญหาน้ำท่วมขังและการเกิดอุทกภัยได้อีกด้วย นอกจากเขื่อนป้องกันตลิ่งแล้วยังมีองค์ประกอบอื่น ได้แก่ทางเดิน-ทางวิ่งเพื่อสันทนาการและออกกำลังกาย พร้อมราวกันตกและไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งเชื่อมต่อกับทางเดิน-ทางวิ่ง ของโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวน้ำพุร้อนฯ และทางจักรยาน

นอกจากนี้ยังสร้างลานกิจกรรมริมน้ำทดแทนลานเดิมบริเวณลานอเนกประสงค์ของเทศบาลเมืองระนองที่ชำรุด ทรุดโทรม ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ชาวระนองมาใช้พักผ่อนหย่อนใจ ใช้ทำกิจกรรมสันทนาการเป็นประจำทุกวัน และเป็นสถานที่จัดกิจกรรมประจำปีอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะงานประเพณีลอยกระทง

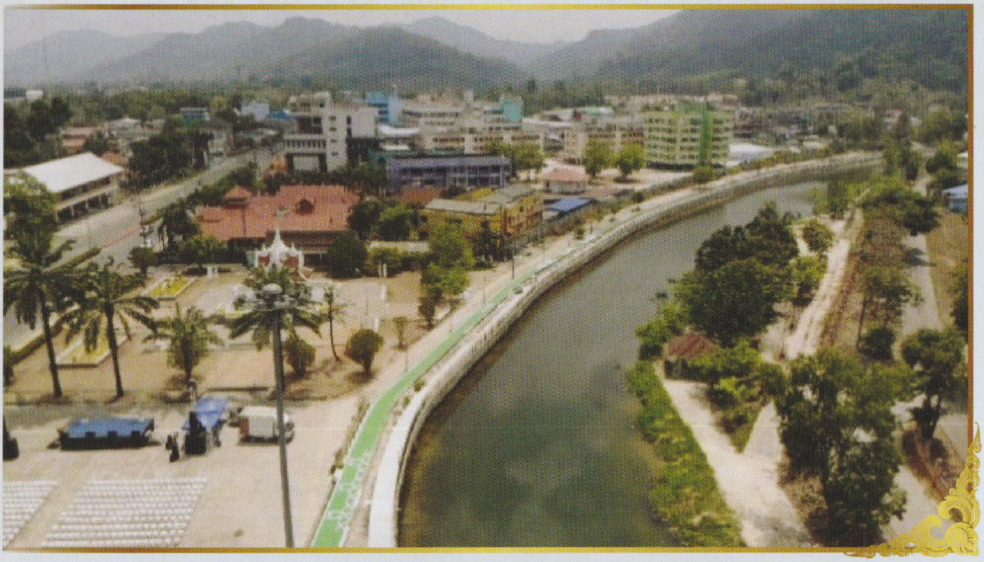

ปัจจุบัน โครงการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดระนองสามารถใช้ประโยชน์พื้นที่สาธารณะได้อย่างคุ้มค่า ยกระดับให้กลายเป็นเมืองน่าอยู่ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและรักษาอัตลักษณ์ของเมืองให้คงอยู่ต่อไปสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวและประเด็นโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประเด็นสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ด้านอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม กรมฯ ยังมีแนวคิดที่จะพัฒนาโครงการสำรวจออกแบบแหล่งท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้มีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากลต่อไป

การ "ขุดดิน" และ "ถมดิน"

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลเรื่องการ *"ขุดดิน"* และ *"ถมดิน"* ควบคู่ไปกับการ *"กำกับดูแล"* การควบคุมอาคาร ให้เป็นไปตามหลักวิชาการ เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีการก่อสร้างตึก อาคาร บ้านเรือน และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ส่งผลสืบเนื่องให้มีการ *"ขุดดิน"* เพื่อนำไป *"ถม"* ปรับพื้นที่ก่อสร้างในปริมาณมาก ซึ่งถ้าหากไม่มีการควบคุมที่ดีแล้ว อาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการพังทลายของบ่อดินที่เกิดจากการขุดดินลึก ความลาดเอียงของบ่อดินที่ไม่เป็นไปตามหลักวิชาการ การถมดินที่สูงเกินไปจนกีดขวางทางระบายน้ำ นำมาซึ่งปัญหาน้ำท่วมขังในบริเวณที่ดินข้างเคียงและเสี่ยงต่อการเกิดดินถล่ม

ด้วยเหตุนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง จึงต้องเข้ามาทำหน้าที่ในการ *"กำกับดูแล"* เรื่องการขุดดินและถมดินในทุกพื้นที่ของประเทศให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งดำเนินการภายใต้ พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวเนื่อง โดยกำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับการ *"ขุดดิน"* ที่มีความลึกจากระดับพื้นดินเกิน ๓ เมตร หรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกิน ๑๐,๐๐๐ ตารางเมตร ปากบ่อดินต้องมีระยะห่างถึงเขตที่ดินข้างเคียงไม่น้อยกว่า ๒ เท่าของความลึก หรือการ *"ถมดิน"* ที่มีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับ

ที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง ที่มีพื้นที่เกิน ๒,๐๐๐ ตารางเมตร จะต้องจัดให้มีการระบายน้ำที่เพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียง และต้องแจ้งและได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนจึงจะสามารถดำเนินการได้ ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการที่สำคัญต่าง ๆ เช่น แผนผังบริเวณ แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง วิธีการและระยะเวลาในการขุดดินหรือถมดิน ไปจนถึงชื่อผู้ควบคุมงานด้วย เพื่อให้เจ้าพนักงานสามารถติดตาม กำกับ และควบคุมการขุดดินหรือถมดินให้เป็นไปตามหลักวิชาการและมาตรฐานตามที่กฎหมายกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

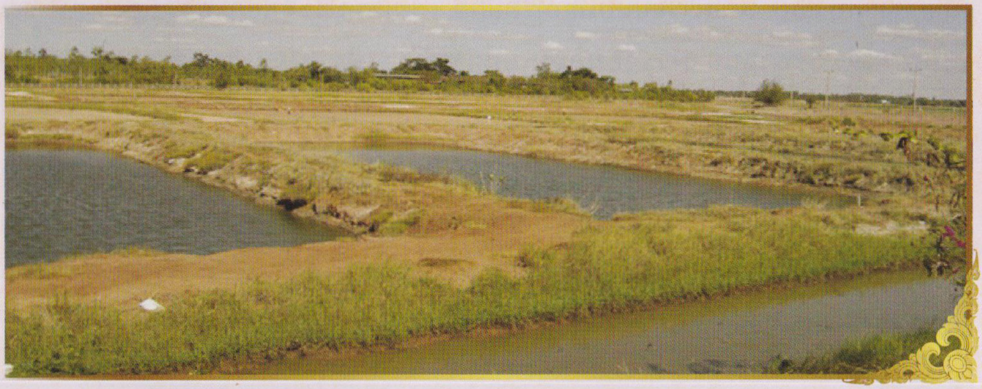

ในปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดินได้บังคับใช้แล้วทั่วทุกพื้นที่ของประเทศซึ่งที่ผ่านมา กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และรายละเอียดต่าง ๆ ภายใต้พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เกิดเป็นกฎกระทรวงรวมทั้งสิ้น ๕ ฉบับ ซึ่งครอบคลุมทุกมิติของการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการขุดดินและถมดินไม่ว่าจะเป็นกฎกระทรวงกำหนดบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๔๔ กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ควบคุมงานในการขุดดินฯ พ.ศ. ๒๕๔๖ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายในการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๖ กฎกระทรวงกำหนดมาตรการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้างในการขุดดินหรือถมดิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งจะกำหนดรายละเอียดและมาตรฐานของการดำเนินการขุดดินและถมดินทั้งในด้านความปลอดภัยและการควบคุมงาน เช่น ระยะห่างของปากบ่อดินกับแนวเขตที่ดินของบุคคลอื่น การตรวจสอบเสถียรภาพของบ่อดินหรือเนินดินให้มีความมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัยอยู่เสมอ เป็นต้น

ยผ. รุกเปิดระบบยื่นขอใบอนุญาตฯ ออนไลน์

เพิ่มประสิทธิภาพให้บริการประชาชนยื่นออนไลน์ แค่ปลายนิ้ว สถานการณ์ปัจจุบันที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในทุกมิติการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คน กรมโยธาธิการและผังเมืองจึงบูรณาการความร่วมมือกับสำนักงานพัฒนาระบบดิจิทัล (องค์การมหาชน) พัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานบริการ โดยเปิดให้ประชาชนสามารถยื่นออนไลน์ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และขอใบรับรองการก่อสร้างอาคารผ่านระบบออนไลน์ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ผ่านเว็บไซต์ www.bizportal.go.th เพื่ออำนวยความสะดวกก็ใช้ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้พร้อมทั้งปรับปรุงรูปแบบการบริการให้มีความทันสมัย รวดเร็ว และโปร่งใส สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ใช้บริการและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

รูปที่ ๑ เว็บไซต์ www.bizportal.go.th

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลความปลอดภัยด้านอาคารของประเทศไทย และรับผิดชอบดูแลการออกข้อกำหนด ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อให้อาคารมีความมั่นคง ปลอดภัย มีอัตลักษณ์ ประหยัดพลังงานและลดภาวะโลกร้อน ตรวจสอบระบบและพัฒนา

มาตรฐานความปลอดภัยในอาคาร เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งกรมโยธาธิการและผังเมืองได้พัฒนาการให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดรับกับสภาวการณ์ในปัจจุบันที่ประชาชนนิยมใช้บริการต่าง ๆ ผ่านระบบออนไลน์ โดยปรับรูปแบบการให้บริการงานด้านการอาคารเข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ประกอบกับได้มีการปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายอาคาร และการขอใบรับรองการก่อสร้างอาคาร (ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๓๒) ให้มีความทันสมัย ให้ประชาชนสามารถยื่นคำขอพร้อมเอกสารโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้จัดทำระบบพิจารณาการขอใบอนุญาตฯ ทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยให้การขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายอาคาร และการขอใบรับรองการก่อสร้างอาคาร สามารถดำเนินการผ่านระบบกลาง คือ Biz Portal (ศูนย์กลางบริการภาครัฐสำหรับประชาชน) บนเว็บไซต์ www.bizportal.go.th เพื่อตอบโจทย์ในการให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวก สามารถยื่นขออนุญาตได้จากทุกที่ ทุกเวลา และสอดรับกับนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้มากยิ่งขึ้น

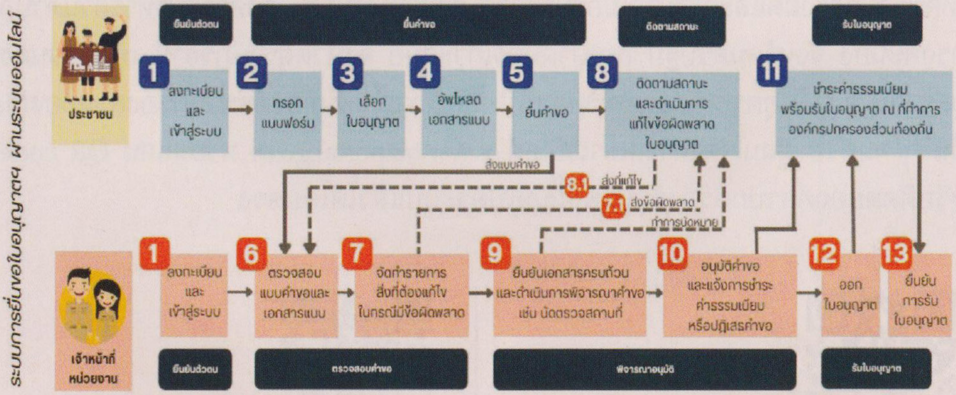

รูปที่ ๒ ขั้นตอนการใช้งานระบบการยื่นขออนุญาตฯ

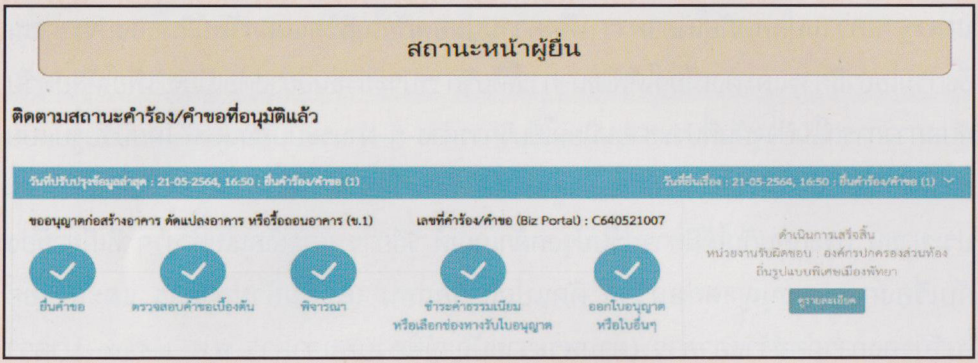

รูปที่ ๓ ติดตามสถานะผู้ยื่น

โดยประชาชนสามารถยื่นแบบคำขอก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอนอาคาร (แบบ ข.๑) เพื่อออกใบอนุญาต (แบบ อ.๑) และหนังสือแจ้งคำขอรับรองการก่อสร้างเพื่อออกใบรับรองการก่อสร้างฯ (แบบ อ.๕) สามารถดำเนินการยื่นแบบคำขอพร้อมส่งเอกสารต่าง ๆ ผ่านทางระบบฯ เช่น ผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบรายการคำนวณ หนังสือรับรองของผู้ออกแบบและผู้ควบคุมงาน เป็นต้น อีกทั้งสามารถติดตามสถานะในแต่ละขั้นตอนของการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ไปจนถึงขั้นตอนการอนุมัติได้ แล้วจึงไปชำระค่าธรรมเนียมพร้อมรับใบอนุญาตฯ ในขั้นตอนสุดท้าย

ปัจจุบันได้มีการเปิดระบบพิจารณาการขอใบอนุญาตฯ ทางอิเล็กทรอนิกส์ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เมืองพัทยาและเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี เทศบาลนครรังสิตและเทศบาลเมืองบางคูวัด จังหวัดปทุมธานี องค์การบริหารส่วนตำบลทรงคะนอง จังหวัดนครปฐม เทศบาลนครเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เทศบาลนครอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี และจะทยอยเปิดให้บริการในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ จนครบ ผู้สนใจสามารถเข้าเว็บไซต์ www.bizportal.go.th หรือสแกน QR code หรือติดต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เปิดระบบแล้วได้โดยตรง

คู่มือการใช้งานระบบพิจารณาการขอใบอนุญาตฯ กรมโยธาธิการและผังเมือง ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

สื่อสาธิต "แนวทางและวิธีการยื่นขออนุญาตก่อสร้างอาคารด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์"

ก้าวสู่ปีที่ ๒๒ กรมโยธาธิการและผังเมือง

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ก้าวสู่ปีที่ ๒๒ ขับเคลื่อนภารกิจ *"บำบัดทุกข์ บำรุงสุข"* เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของพี่น้องประชาชน ได้ปฏิบัติภารกิจในการขับเคลื่อนโครงการต่าง ๆ ตามนโยบายรัฐบาลและกระทรวงมหาดไทย ในภารกิจ ๔ ด้าน ได้แก่

๑ ภารกิจด้านการผังเมือง ดำเนินการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การวางและจัดทำผังเมืองในระดับต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งประเทศ โดยให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องอยู่บนความตกลงใจ ของคนในชุมชนในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

๒ ภารกิจด้านการพัฒนาเมือง พัฒนาเมืองให้มีความปลอดภัยจากธรรมชาติ มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ได้มาตรฐาน โดยมีระบบป้องกันน้ำท่วมพื้นที่ชุมชน การก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ด้วยวิธีการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ โดยมีเป้าหมายผลักดันโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ให้เกิดขึ้นในทุกจังหวัดทั่วประเทศ และดำเนินการแก้ไขปัญหาผักตบชวาเพื่อเร่งการระบายน้ำ บรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

๓ ภารกิจด้านการอาคาร เพื่อให้อาคาร มั่นคง ปลอดภัย ประหยัดพลังงาน และลดภาวะโลกร้อน โดยการออกกฎหมายควบคุมอาคาร และพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยในอาคาร

๔ ภารกิจด้านการบริการด้านช่าง ให้บริการด้านการออกแบบอาคาร การให้บริการทดสอบวัสดุ มีการยกระดับหน่วยทดสอบวัสดุเป็นศูนย์ทดสอบวัสดุ และให้คำปรึกษาด้านช่าง โดยมีสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดทั่วประเทศเป็นหน่วยงานให้คำปรึกษาและให้บริการตามภารกิจกรมฯ ให้กับพี่น้องประชาชน

ในภารกิจการแก้ปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้งเพื่อบรรเทาความเดือนร้อนของประชาชน กรมฯได้จัดทำผังภูมิสังคมเพื่อการบริหารจัดการน้ำหมู่บ้าน/ชุมชน แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน (Geo - Social Map) ซึ่งเป็นการน้อมนำศาสตร์พระราชา มาปรับใช้ในการขับเคลื่อนการจัดทำผังภูมิสังคมฯ ทั่วประเทศ ๗๖ จังหวัด เพื่อให้แต่ละหน่วยงานนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดโครงการและกิจกรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งให้กับประชาชน พัฒนาเครือข่ายการทำงานแบบบูรณาการของ

ผู้แทนหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับผู้นำชุมชนประชาชน และภาคีเครือข่าย พร้อมทั้งกำชับให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดทุกจังหวัด นำแผนงานโครงการจากการจัดทำผังภูมิสังคมมาดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมน้ำแล้ง และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยอาศัยกลไกความร่วมมือการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ซึ่งประกอบด้วย ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับพี่น้องประชาชน และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดี Change for Good ในพื้นที่ทุกมิติ

กรมโยธาธิการและผังเมือง มุ่งมั่นพัฒนางานบริการอย่างต่อเนื่องด้วยการ จัดทำแอปพลิเคชัน *"เรียกช่าง"* ซึ่งกรมฯ ได้เล็งเห็นถึงความต้องการของประชาชนที่ต้องการปรับปรุงซ่อมแซมบ้าน ซึ่งเป็นงานขนาดเล็ก เช่น เดินสายไฟฟ้า วางท่อประปา ติดตั้งและซ่อม เครื่องปรับอากาศ ประตู-หน้าต่าง มุ้งลวด เหล็กดัด เฟอร์นิเจอร์ ทาสี ปูพื้นกระเบื้อง มุงหลังคา และอื่น ๆ แต่ไม่สามารถหาช่างหรือหาผู้รับจ้างมาดำเนินการได้ หรือหาช่างได้แต่เป็นช่างที่ไม่มีคุณภาพ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อประชาชน

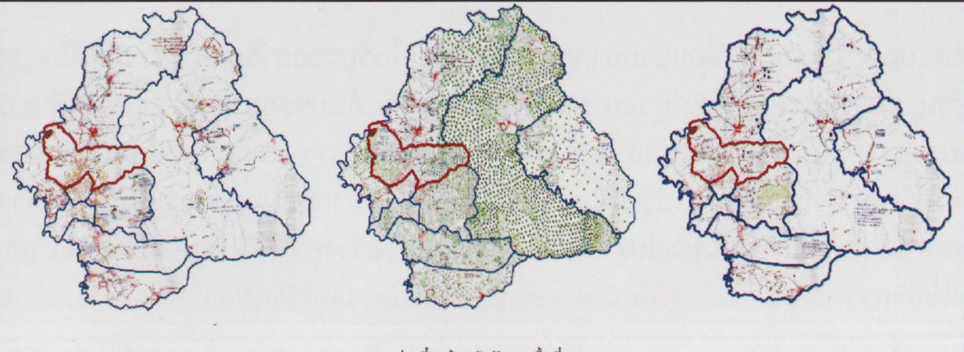

กลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาน้ำท่วม

กลุ่มเกี่ยวข้องกับปัญหาพื้นที่เกษตร พื้นที่ป่า และปัญหาภัยแล้ง

กลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน/ชุมชน

โดยการรวบรวมช่างประเภทต่าง ๆ พร้อมคัดกรองคุณภาพเบื้องต้น และนำเข้าข้อมูลช่างจากทั่วประเทศ (พื้นที่ ๗๖ จังหวัด) ในระบบอย่างต่อเนื่อง และอัพเดตข้อมูลช่างตลอดเวลา ประชาชนสามารถใช้งาน แอปพลิเคชัน *"เรียกช่าง"* ได้ด้วยการใช้งานผ่านเว็บไซต์ www.dpt.go.th ตลอดจนการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นเครื่องมือ นำพาความสะดวกสบายสู่ประชาชน ในการรับทราบข้อมูลข่าวสารและการให้บริการของกรมโยธาธิการและผังเมือง เพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน การให้บริการประชาชนในรูปแบบดิจิทัล ๓ ช่องทาง ประกอบด้วย Website คือ www.dpt.go.th, Mobile Application คือ Landuse PLAN, Line OA คือ DPT Information เพื่อเป็นช่องทางบริการ สืบค้นข้อมูล ตรวจสอบการใช้ประโยชน์ที่ดินตามผังเมือง ตรวจสอบข้อมูลแผนผังและรายละเอียดข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน และข้อกำหนดควบคุมการก่อสร้างอาคาร การให้บริการงานด้านการอาคารผ่านระบบออนไลน์ ประกอบด้วย การขออนุญาตก่อสร้าง

ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายอาคาร และการขอใบรับรองการก่อสร้าง เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนทั่วไป และผู้เริ่มต้นประกอบธุรกิจ ในการยื่นขอใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้ายอาคาร และการขอใบรับรองการก่อสร้างอาคาร เพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริการให้มีความทันสมัย รวดเร็ว เป็นการลดค่าใช้จ่าย ในการเดินทางไปติดต่อกับภาครัฐ และสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนที่ใช้บริการ *"การก้าวเข้าสู่ปีที่ ๒๒ ของกรมโยธาธิการและผังเมือง จะเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นองค์กรหลักของประเทศด้านการผังเมือง การพัฒนาเมือง การอาคาร และการบริการด้านช่าง ซึ่งพร้อมจะดำเนินงานตามภารกิจ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมาย ด้วยความมุ่งมั่น สร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาเมืองต่อไป"*

โครงการ "บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง" น้อมนำแนวพระราชดำริ ไปสู่การปฏิบัติ

ตามที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริ ให้เกิดโครงการ *"บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง"* ขึ้นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและยา ไปสู่ทุกครัวเรือน ชุมชนท้องถิ่นสามารถจัดการตนเองในการสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ลดรายจ่าย สร้างรายได้ระยะสั้น ทั้งในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่มอาชีพ เพื่อให้เกิดกิจกรรมเกื้อกูลในชุมชน เกิดชุมชนเบิกบาน อาหารปลอดภัย มีถังขยะเปียกลดโลกร้อน เพื่อให้มีผักอินทรีย์บริโภค และล้อมรั้ว ล้อมรัก ด้วยผักสวนครัว และเป็นกิจกรรมปลูกผักสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว

กระทรวงมหาดไทยมีนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกครัวเรือนด้านการเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยได้น้อมนำแนวพระราชดำริ *“บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง”* ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้าฯ กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาสู่การปฏิบัติ และนำไปขยายผลเผยแพร่ให้ทุกครัวเรือน สังคม โรงเรียน ชุมชน/หมู่บ้าน ร่วมโครงการ โดยมีผู้นำ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด ประธานแม่บ้านมหาดไทยจังหวัด ข้าราชการ ผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่ ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อน ทำให้พี่น้องประชาชนในพื้นที่อยู่ดีมีสุข เสริมสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร

กรมโยธาธิการและผังเมือง ได้น้อมนำแนวพระราชดำริ โครงการ *“บ้านนี้มีรัก ปลูกผักกินเอง”* มาดำเนินการ โดยให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ต่อยอดดำเนินกิจกรรม ปลูกผักสวนครัว อาทิเช่น มะระ แฟง แตงร้าน กะเพรา โหระพา พริก มะเขือ บวบ สะระแหน่ ต้นหอม ขึ้นฉ่าย กวางตุ้ง ผักบุ้ง ถั่วฝักยาว กระเจี๊ยบ

เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารอย่างยั่งยืน นอกจากจะดำเนินการภายในสำนักงานแล้ว ยังขยายผลไปยังครอบครัวของเจ้าหน้าที่สำนักงานฯ รวมไปถึงชุมชนรอบข้างได้อีกด้วย ซึ่งจะเป็นการสืบสาน รักษา และต่อยอดแนวพระราชดำริในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้เป็นอย่างดี

ชื่อในตำรา	มะขามป้อม
ชื่อสมุนไพร	มะขามป้อม
ชื่อวิทยาศาสตร์	Phyllanthus emblica L.
ชื่อวงศ์	Euphorbiaceae

สรรพคุณของ **มะขามป้อม** เป็นสมุนไพรที่สามารถนำมาเป็นยารักษาโรคได้หลายส่วน อาทิเช่น เปลือกต้นและใบใช้พอกแผลสด แผลฟกช้ำ อักเสบ แก้โรคผิวหนัง เป็นผื่นคัน มีน้ำเหลือง บิดแบคทีเรีย และฝีคัณฑสูตร ผลสดรับประทานได้ มีรสเปรี้ยว ๆ ฝาด ๆ มีวิตามินซีสูง ใช้รักษาโรคเลือดออกตามไรฟัน ใช้แก้ไอ หวัด เจ็บคอ คอแห้ง คอตีบ และขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ ช่วยลดอาการกระหายน้ำ ปมที่ก้านใช้แก้ปวดกระเพาะอาหาร ปวดเมื่อยในกระดูก ไส้เลื่อน อีกทั้งรักษาอาการปวดท้องน้อย และรากช่วยรักษาอาการร้อนใน ท้องเสีย ความดันเลือดสูง โรคเรื้อน และใช้พอกแก้พิษตะขาบกัด

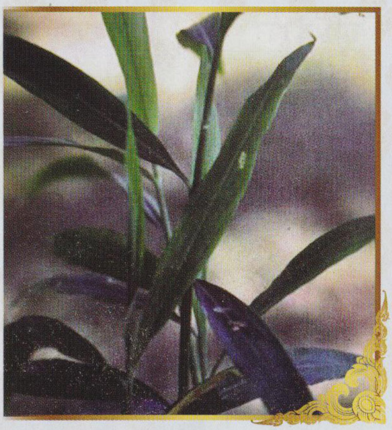

ชื่อในตำรา ขิงสด

ชื่อสมุนไพร -

ชื่อวิทยาศาสตร์ Zingiber officinale Rosc.

ชื่อวงศ์ ingiberaceae

สรรพคุณของ **ขิงสด** สามารถใช้ทำอาหาร และมีสรรพคุณในการรักษาโรค ขิงสดจะมีกลิ่นฉุน และมีรสชาติเผ็ดร้อน ซึ่งมีคุณประโยชน์หลายประการ อาทิเช่น ลดอาการท้องอืด โดยให้จิบชาน้ำขิงหรือรับประทานขิงสดซึ่งสามารถช่วยขับลม และกระตุ้นการทำงานของลำไส้ ทำให้อาการท้องอืดบรรเทาลงได้ ลดความเจ็บปวดจากอาการไมเกรน รักษาอาการไขข้ออักเสบ ช่วยป้องกันมะเร็งทำให้เซลล์มะเร็งภายในรังไข่ตาย ช่วยบรรเทาอาการคลื่นไส้และอาเจียนจากการผ่าตัด เมารถ เมาเรือ และบรรเทาอาการแก่ผู้ป่วยโรคมะเร็งที่เข้ารับเคมีบำบัด อีกทั้งช่วยลดน้ำตาลในเลือดโดยเฉพาะกับผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ ๒

ชื่อในตำรา พริกไทย

ชื่อสมุนไพร พริกไทย

ชื่อวิทยาศาสตร์ Piper nigrum L.

ชื่อวงศ์ Piperaceae

สรรพคุณของ **พริกไทย** เป็นสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยาและเครื่องปรุงในการประกอบอาหาร พริกไทยสามารถรับประทานได้หลายส่วน อาทิเช่น ใบสามารถแก้อาการจุกเสียด แก้ท้องอืด ผลที่ยังไม่สุกนำมาเป็นเครื่องเทศ และแต่งกลิ่นอาหาร เมล็ดช่วยขับลม ขับเสมหะ ขับเหงื่อ ขับปัสสาวะ บำรุงธาตุ และอาหารไม่ย่อย ดอกแก้ตาแดง และถนอมอาหารหลายชนิด เช่น มะม่วงดอง และยังมีสรรพคุณรักษาโรคอัมพฤกษ์ อัมพาต เจ็บคอ แก้ไอ แก้คออักเสบ จนถึงแก้อาการปวดฟัน

ชื่อในตำรา	กระวาน
ชื่อสมุนไพร	กระวาน
ชื่อวิทยาศาสตร์	Amomum testaceum Ridl.
ชื่อวงศ์	Zingiberaceae

สรรพคุณของ **กระวาน** เป็นสมุนไพรที่สามารถรักษาโรคได้หลายส่วน อาทิเช่น รากมีสรรพคุณแก้โลหิตเน่าเสีย ฟอกโลหิต และรักษาโรครำมะนาด หัวและหน่อขับพยาธิในเนื้อให้ออกทางผิวหนัง เปลือกช่วยแก้ไข้ ผอมเหลือง รักษาโรคผิวหนัง แก้ไข้อันง่วงเหงา ขับเสมหะ บำรุงธาตุ แก้ไข้อันเป็นอชินโรคและอชินธาตุ แก่นช่วยขับพิษร้าย รักษาโรคโลหิตเป็นพิษ กระพี้ช่วยรักษาโรคผิวหนัง บำรุงโลหิต ใบแก้ลมสันนิบาต แก้สันนิบาตลูกนก ขับผายลม แก้ลมเสมหะให้ปิดธาตุ แก้ไข้เซื่องซึม แก้ลม แก้จุกเสียด ผลแก่รสเผ็ดร้อน มีกลิ่นหอม ประกอบด้วยน้ำมันหอมระเหย ๕-๙ เปอร์เซนต์ อีกทั้งมีฤทธิ์ในการขับและยับยั้งการเจริญของเชื้อแบคทีเรียบางชนิด ผลแก่ของกระวานตากแห้ง ใช้เป็นเครื่องเทศในการประกอบอาหาร เมล็ดช่วยรักษาธาตุพิการ อุจจาระพิการ และเหง้าอ่อนสามารถใช้รับประทานเป็นผักได้

ชื่อในตำรา สะเดาใหญ่
ชื่อสมุนไพร สะเดาใหญ่ สะเดาอินเดีย
ชื่อวิทยาศาสตร์ Azadirachta indica A.Juss var. siamensis
ชื่อวงศ์ Meliaceae

สรรพคุณของ **สะเดาใหญ่** เป็นผักสมุนไพรพื้นบ้านที่มีประโยชน์ มีรสชาติขม ใช้เป็นยารักษาโรคและใช้ประกอบอาหาร มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ทั้งโปรตีน วิตามิน และแร่ธาตุที่จำเป็นต่อร่างกาย รวมทั้งมีสารต้านอนุมูลอิสระที่ช่วยชะลอความเสื่อมของเซลล์ในร่างกาย อีกทั้งยังสามารถนำส่วนต่าง ๆ ของสะเดามาใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย อาทิเช่น ใบอ่อน แก้โรคผิวหนัง ปรับสมดุลน้ำเหลือง และรักษาแผลพุพองใบแก่ บำรุงธาตุและช่วยย่อยอาหาร ก้าน แก้ไข้ แก้ร้อนในกระหายน้ำ และบำรุงสุขภาพในช่องปาก ดอก แก้พิษโลหิตบรรเทาอาการเลือดกำเดาไหล แก้ริดสีดวง บรรเทาอาการคันคอ และบำรุงธาตุไฟ ผล บำรุงหัวใจเป็นยาระบายและแก้อาการหัวใจเต้นผิดปกติ ผลอ่อน ช่วยเจริญอาหาร ฆ่าพยาธิ และแก้ปัสสาวะขัด เปลือกต้นเป็นยาขมเจริญอาหาร แก้ท้องร่วง แก้โรคซูบผอมแห้งแรงน้อย ลดเสมหะ แก้อาการท้องเดินแก้บิด มูกเลือด แก่นแก้คลื่นไส้ อาเจียน แก้ไข้จับสั่น และบำรุงโลหิต ราก แก้เสมหะในลำคอ แก้เสมหะที่เกาะแน่นในทรวงอกยาง ใช้ดับพิษร้อน และถอนพิษไข้ กระพี้สะเดา แก้เพ้อคลั่ง อีกทั้งช่วยบำรุงน้ำดี และเมล็ดสะเดา สามารถนำมาสกัดเป็นน้ำมันสะเดาบริสุทธิ์ใช้บำรุงผิวพรรณและเส้นผม

ชื่อในตำรา ขี้เหล็ก

ชื่อสมุนไพร ขี้เหล็ก

ชื่อวิทยาศาสตร์ Senna siamea (Lam.) lrwin et Barneby

ชื่อวงศ์ Fabaceae (Leguminosae)

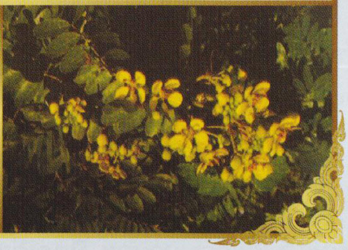

สรรพคุณของ **ขี้เหล็ก** เป็นสมุนไพรที่มีรสขมและสามารถรักษาโรคได้หลายส่วน อาทิเช่น ใบ ช่วยในการถ่ายพรรดึก ถ่ายพิษ ไข้ ถ่ายกระษัย ช่วยแก้อาการเหน็บชา แก้นิ่ว ขับปัสสาวะ พิษเสมหะ แก้ระดู แก้บวมดับพิษโลหิต และอาการนอนไม่หลับ ดอกช่วยแก้อาการนอนไม่หลับ หรือโรคประสาท แก้หืด แก้รังแค และเป็นยาระบายฝักช่วยแก้ไข ขับเสมหะ และแก้พิษ เปลือกฝัก ช่วยในการแก้กระษัย และแก้เส้นเอ็นตึง เปลือกต้น ช่วยแก้ริดสีดวงทวาร กระพี้ช่วยถอนพิษไข้ แก่นช่วยรักษาหนองใน กามโรคแก้เตโชธาตุพิการ ทำให้ตัวเย็นแก้แสบตา ช่วยถ่ายพิษ ช่วยขับโลหิต และแก้อาการเหน็บชา ส่วนสุดท้าย คือ ราก ช่วยรักษาแผลจากกามโรค

ชื่อในตำรา ส้มป่อย

ชื่อสมุนไพร ส้มป่อย

ชื่อวิทยาศาสตร์ Acacia concinna (Willd.) DC.

ชื่อวงศ์ Fabaceae (Leguminosae)

สรรพคุณของ **ส้มป่อย** เป็นสมุนไพรที่มีรสเปรี้ยวและสามารถรักษาโรคได้หลายส่วน อาทิเช่น ฝักแก่ใช้ต้มเอาน้ำมาสระผมช่วยขจัดรังแค บำรุงผม เป็นยาปลูกผมและกำจัดรังแค นำส้มป่อยมาตำใช้พอกหรือชุบสำลีปิดแผลโรคผิวหนัง แก้น้ำลายเหนียว ต้มน้ำดื่ม แก้ไข้มาลาเรียทำให้อาเจียน และต้มหรือบดกินเป็นยาถ่าย เปลือกฝักช่วยเจริญอาหาร กัดเสมหะ แก้ไอ แก้ซางเด็ก ต้นของส้มป่อยเป็นยาระบาย แก้โรคตาแดง แก้น้ำตาพิการ ใบมีรสฝาดเล็กน้อย ใช้ต้มดื่ม ขับเสมหะ ขับระดูขาว แก้น้ำลายเหนียว ฟอกโลหิต แก้บิด ชำระเมือกมันในลำไส้ แก้โรคตา อีกทั้งนำส้มป่อยตำประคบให้เส้นเอ็นหย่อน ยอดอ่อน นำมาต้มน้ำ และผสมกับน้ำผึ้งดื่มเป็นยาช่วยขับปัสสาวะ หรือนำมาตำรวมกับขมิ้นอ้อย แล้วใส่น้ำมันพืชเล็กน้อย หมกไฟพออุ่น นำไปพอกแก้ฝี และดอกแก้เส้นเอ็นที่พิการให้สมบูรณ์

ชื่อในตำรา เก๊กฮวย

ชื่อสมุนไพร เก๊กฮวย

ชื่อวิทยาศาสตร์ Chrysanthemum morifolium ramat.

ชื่อวงศ์ Compositae (Asteraceae)

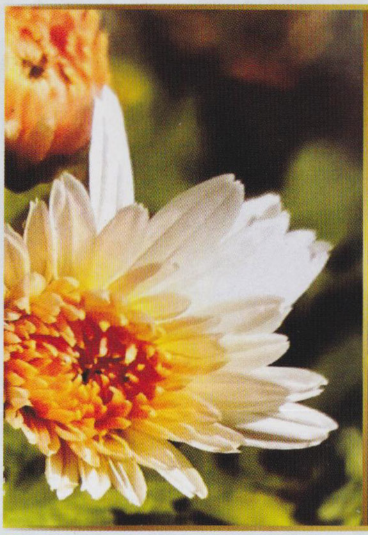

สรรพคุณของ **เก๊กฮวย** เป็นสมุนไพรที่มีต้นกำเนิดในประเทศจีน มีฤทธิ์เย็น รสหวานอมขม สรรพคุณแก้ร้อนใน แก้กระหายน้ำ แก้อ่อนเพลีย บำรุงกำลัง บำรุงหัวใจ ดอกเก๊กฮวยสามารถนำมาเป็นเครื่องดื่มร้อนและเย็น รวมทั้งใช้ทำอาหาร เช่น ไก่ตุ๋นเก๊กฮวยใส่ขิง เป็นต้น ดอกเก๊กฮวยมีการนำมาใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในประเทศแถบเอเชียตะวันออก เช่น จีน เกาหลี ญี่ปุ่น นอกจากใช้ในสรรพคุณเกี่ยวกับระบบหัวใจแล้วยังมีสรรพคุณเด่นในการรักษาไมเกรน นอน ไม่หลับ ความดันโลหิตสูง วิตกกังวล ซึมเศร้า และเป็นยาอายุวัฒนะ ปัจจุบันมีการศึกษาพบฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาของเก๊กฮวยมากมาย เช่น ฤทธิ์ลดความดันโลหิตสูง ฤทธิ์ต้านเบาหวาน ฤทธิ์ต้านมะเร็งต่อมลูกหมาก ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ ต้านการอักเสบ และเพิ่มภูมิคุ้มกัน เป็นต้น

ชื่อในตำรา ตรีผลา

ชื่อสมุนไพร สมอไทย สมอเทศ สมอพิเภก

ชื่อวิทยาศาสตร์ Terminalia chebula Retz, var. chebula

Terminalia arjuna (Roxb. ex DC.) Wight & Arn.

Terminalia bellirica (Gaertn.) Roxb.

ชื่อวงศ์ Combretaceae

สมอเทศ *สมอพิเภก*

สมอไทย

สรรพคุณของ **ตรีผลา** สมุนไพรที่ประกอบด้วยผลไม้สามอย่าง ได้แก่ สมอไทย สมอเทศ สมอเภก เมื่อนำผลไม้ทั้งสามมารวมกัน จะช่วยในการควบคุมและกำจัดสารพิษในร่างกายและยังเป็นที่นิยมอย่างมากในต่างประเทศ เพราะมีส่วนในการควบคุมน้ำหนัก ตรีผลาช่วยขับลม แก้อาการจุกเสียด แน่นท้อง ช่วยป้องกันการเสื่อมของเซลล์ต่าง ๆ ช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระ ช่วยป้องกันการอ่อนเพลีย ทำให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง อีกทั้งในวงการแพทย์แผนไทย จัดว่าตรีผลาเป็นยาอายุวัฒนะ บำรุงสุขภาพร่างกายให้มีอายุยืนยาว ช่วยชะลอความแก่ชรา คงความอ่อนเยาว์ ช่วยให้หลับสบาย ช่วยปรับสมดุลของร่างกาย บำรุงธาตุ และการไหลเวียนของโลหิต ช่วยบำรุงเส้นเสียง ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ร่างกาย ช่วยป้องกันหวัด ช่วยป้องกันการเกิดโรคเบาหวาน ช่วยขับสารพิษล้างพิษในร่างกาย ล้างเมือกในลำไส้ และช่วยต่อต้านโรคไขข้ออักเสบอย่างมีประสิทธิภาพ

ชื่อในตำรา ขมิ้นชัน
ชื่อสมุนไพร ขมิ้นชัน
ชื่อวิทยาศาสตร์ Curcuma longa L.
ชื่อวงศ์ Zingiberaceae

สรรพคุณของ **ขมิ้นชัน** เป็นสมุนไพรที่สามารถรักษาโรคได้หลายส่วน อาทิเช่น ช่วยขับพิษที่สะสมในตับ เนื่องจากมีฤทธิ์ป้องกันตับอักเสบ ช่วยบำรุงตับและฟื้นฟูตับ สามารถใช้รักษาโรคที่เกี่ยวกับผิวหนังได้ เช่น โรคผื่นคัน กลาก เกลื้อน ผิวหนังอักเสบจากอาการแพ้แก้อาการท้องร่วง โดยปอกเปลือกและหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ นำไปตำพร้อมผสมน้ำเปล่าแบ่งกินคราวละ ๒ ช้อนโต๊ะ จะช่วยสร้างสมดุลให้ระบบขับถ่ายและระบบย่อยอาหาร อีกทั้งช่วยรักษาแผลในกระเพาะอาหารมีฤทธิ์ในการรักษาอาการอักเสบ จึงสามารถช่วยรักษาแผลในกระเพาะอาหารให้หายเร็วขึ้น นอกจากนี้หากหั่นขมิ้นชันผสมกับน้ำผึ้ง จะช่วยบรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ และจุกเสียดแน่น ขมิ้นชันจึงถูกนำมาสกัดเป็นยาและอาหารเสริมที่ใช้บำรุงร่างกาย ป้องกันโรค ป้องกันการเสื่อมโทรมของเซลล์ รักษาริดสีดวง แก้พิษแมลงกัดต่อย ป้องกันโรคข้อเข่าอักเสบ ลดระดับไขมันในเส้นเลือด และป้องกันร่างกายไม่ให้เสื่อมไปตามวัย

ชื่อในตำรา กระชาย
ชื่อสมุนไพร กระชาย
ชื่อวิทยาศาสตร์ Boesenbergia rotunda (L.) Mansf
ชื่อวงศ์ Zingiberaceae

สรรพคุณของ **กระชาย** เป็นสมุนไพรที่สามารถรักษาโรคได้หลายส่วน อาทิเช่น รากของกระชาย แก้ร้อนใน บำรุงธาตุ เพิ่มความกระชุ่มกระชวยให้ร่างกาย ช่วยแก้อาการท้องร่วง ท้องเดิน เป็นยาขับปัสสาวะ แก้อาการปัสสาวะพิการ ช่วยรักษาโรคน้ำกัดเท้าและถอนพิษต่าง ๆ เหง้าของกระชาย เหง้ามีฤทธิ์ในการช่วยต้านเชื้อราที่เป็นสาเหตุของการเกิดโรคผิวหนังและโรคในช่องปาก ช่วยรักษาอาการจุกเสียด แน่นท้อง ท้องเฟ้อ แก้ท้องร่วง และช่วยขับปัสสาวะ บำรุงกำลัง เสริมสมรรถภาพทางเพศ บำบัดโรคนกเขาไม่ขันหรือโรคอีดี แก้อาการตกขาว ช่วยขับระดูขาวของสตรี ช่วยรักษาฝีและน้ำกระชาย มีสรรพคุณในการขับลม และปรุงเป็นน้ำมันหอมระเหย ปรับฮอร์โมนในร่างกาย รักษาธาตุในร่างกายให้สมดุล บรรเทาอาการไซนัสอักเสบ จมูกไม่ได้กลิ่น ช่วยย่อยอาหาร แก้ท้องอืด ลดการบีบตัวและอักเสบของลำไส้ ลดอาการวิงเวียนศีรษะ แก้โลหิตเป็นพิษ และช่วยปรับสมดุลของฮอร์โมนต่าง ๆ ในร่างกาย

คณะผู้จัดทำ

๑. นายพงศ์รัตน์ ภิรมย์รัตน์	อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
๒. นายพงษ์นรา เย็นยิ่ง	รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
๓. ว่าที่ร้อยเอก ธีรพงศ์ ครุธดิลกานันท์	รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
๔. นายสุเมธ มีนาภา	รองอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง
๕. นายพิศุทธิ์ สุขุม	วิศวกรใหญ่
๖. นางสาวอัญชลี ตันวานิช	ที่ปรึกษาด้านการผังเมือง
๗. นายชาญวิชญ์ สิริสุนทรานนท์	รก.สถาปนิกใหญ่

คณะกรรมการจัดทำหนังสือกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๖๖

๑. นางสาวอัญชลี ตันวานิช ที่ปรึกษาด้านการผังเมือง	ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักสนับสนุนและพัฒนาตามผังเมือง	กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการพัฒนาเมือง	กรรมการ
๔. ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองรวม	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสำนักสถาปัตยกรรม	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักผังประเทศและผังภาค	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการกองออกแบบก่อสร้างพลับพลาพิธีและโครงการพิเศษ	กรรมการ
๑๐. เลขานุการกรม	กรรมการ
๑๑. ผู้อำนวยการกองคลัง	กรรมการ
๑๒. ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการกองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. นายวรวิทย์ สังเกตุดี ปชส.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

นายศราวุธ พันธุ์สังวร	ผู้อำนวยการกองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
นายวรวิทย์ สังเกตุดี	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการพิเศษ
นางสาววราภรณ์ ชุ่มรัตน์	นักประชาสัมพันธ์ชำนาญการ
นางสาวจิราภรณ์ พรมรังฤทธิ์	พนักงานประชาสัมพันธ์
นางสาวรัตนกร พิมพ์งาม	จ้างเหมาบริการฯ
นางสาวอรุณฉัตร บุญแจ่ม	จ้างเหมาบริการฯ

บ้านพัง !! อยากซ่อมบ้าน แต่ไม่รู้จักช่างใกล้บ้าน ทำไงดี?

แอปพลิเคชัน เรียกช่าง

กรมโยธาธิการและผังเมือง
ให้บริการประชาชนที่ต้องการหาช่าง
ปรับปรุง ต่อเติม ซ่อมแซ่มบ้าน
แบบออนไลน์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว
ลดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย ตรงใจ

DPT
เรียกช่าง

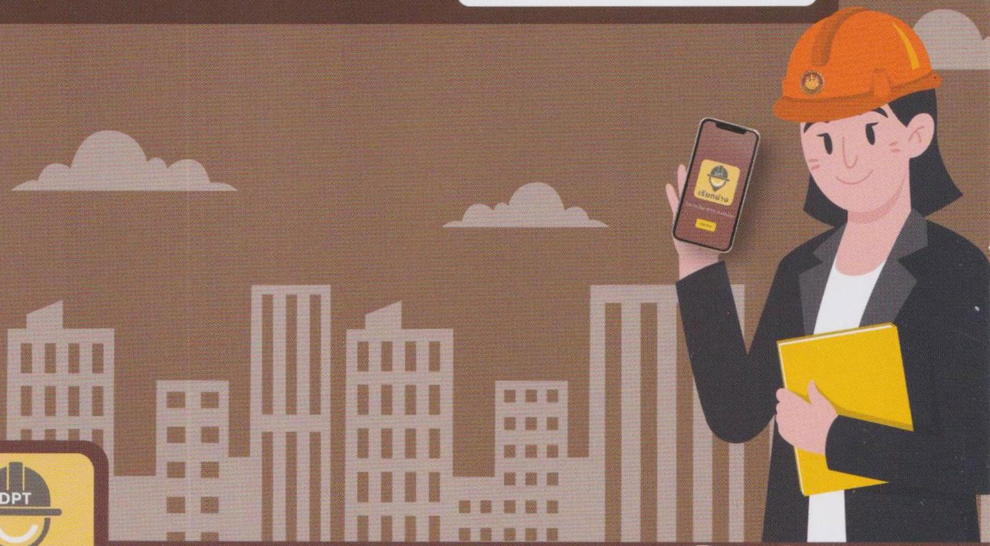

DPT
เรียกช่าง

กรมโยธาธิการและผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย

Change for Good

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง
สังฆัสสะ โอโณชะยามะ
สาธุ โน ภันเต สังโฆ
อิมัง ภันเต สะปะริวารัง กะฐินะทุสสัง
ปะฏิคคัณหาตุ ปะฏิคคะเหตะวา จะ
อิมินา ทุสเสนะ กะฐินัง อัตถะระตุ
อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

กรมโยธาธิการและผังเมือง กระทรวงมหาดไทย
เลขที่ ๒๑๘/๑ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ : ๐-๒๒๙๙-๔๐๐๐
เลขที่ ๒๒๔ ถนนพระราม ๙ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง
กรุงเทพฯ ๑๐๓๒๐ โทรศัพท์ : ๐-๒๒๐๑-๔๐๐๐
http://dpt.go.th

กฐินพระราชทาน ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ กรมโยธาธิการและผังเมือง